

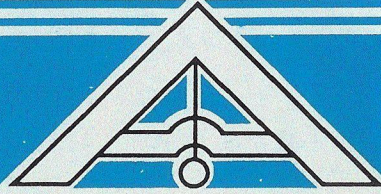
TESVİYE

MASONLAR İÇİN AYLIK DERGİ

YIL: 3

OCAK 1995

SAYI: 15

Ich unterschriebener *Franz Liszt* geboren
Sohn des *Adam Liszt* in *Reiding (Aedelingen Compt.)* am *22*ten Tage, des *10.*ten
Monats, im *1844*ten Jahr, *Catholischer* Religion
und in *Tarr* wohnhaft
hierdurch, das gegen meinen *Friedrich* den
Herrn *Wilhelm Meyer* geäußerte
und aus freiem Willen entsprungene Verlangen, Freymaurer zu werden, und das ich in
diesem Verlangen standhaft beharre. Ich versichere zugleich, daß ich mich noch bei keiner
anderen Freymaurerloge habe vorschlagen lassen, und in keinen geheimen Verbindungen stehe,
welche mich abhalten könnten, die Pflichten zu erfüllen, die der Freymaurerbund mir auf-
legen kann. Wie ich, bei meinem Gewissen und bei meiner Ehre, daß ich
mich allen Gesandten desselben, unterwerfen, auch über alles dasjenige, was
ich jetzt oder in Zukunft erfahren sollte, meine Aufnahme möge vollendet
werden oder nicht, schweigen beobachten will. Kraft meiner eigenhändigen
Unterschrift.

Frankfurt am Main, den 9ten Tag, des 9ten Monats, im 1844ten Jahr.

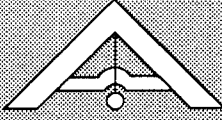

F. Liszt

BÜLENT ÇETİNOR

Franz Liszt'in İstanbul'da Polonya (bugünkü Nur-u Ziya) Sokağı
19 numarada misafir edildiği ev (eski bir resme göre)

TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ AYLIK DERGİSİDİR

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına
İmtiyaz sahibi : **Suha AKSOY**

Yazı İşlerini fiilen idare eden : **Celil LAYIKTEZ**

NURUZİYA SOKAĞI 21, BEYOĞLU - İSTANBUL TEL.: 249 24 51
DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
ÜYELERE MAHSUSTUR. PARA İLE SATILMAZ

CİLT : 3

SAYI : 15

OCAK 1995

İÇİNDEKİLER

2. Tesviye'den	Celil LAYIKTEZ
3. Büyük Üstat Mesajı	Can ARPAÇ
5. Franz Liszt, İnsan, Mason, Müzisyen.....	İsmail İŞMEN
10. Franz Liszt İstanbul'da	İsmail İŞMEN
16. 1 Dolar'daki Masonik Semboller	Tamer AYAN
21. Denizlerde Masonluk	Tesviye
24. Eski Mason Dergilerinden	Suha UMUR
26. Temel Atma ve Merasimi ve İnşaatla İlgili İtikatlar (I)	Celil LAYIKTEZ
28. Safranbolu Gezi Notları	Bülent ÇETİNOR
30. Büyük Loca'ya armağan edilen bir CD nedeni ile
Jean Sibelius	Gülçin YÜCEL
32. Merak Ettikleriniz	Tesviye
34. Masonların Dünyasında bir Gezinti	Tesviye
39. Bulmaca	Tesviye
40. Synopsis	Tesviye

KAPAK RESMİ

FRANZ LISZT'İN MASONLUĞA GİRMEK İÇİN KENDİ EL
YAZISI İLE DOLDURDUĞU TALEPNAME

TESVİYE'DEN

1995 yılının tüm camiamız için bir mutluluk yılı olmasını temenni ediyorum.

Bu sayımızın ilk yazısını büyük Üstadın yeni yıl mesajı oluşturuyor. Mesajın son paragrafları dışı dönük olarak yaratmak istediğimiz imaj açısından çok önemli. Büyük Hasenatımız aslında çok küçük. Bursiyer öğrencilere yapmak istediğimiz yardım enflasyona yenik düştü. Yurt dışında, muhtelif obediyanlarda, münferit locaların Büyük Hasenatlara önemli katkıda bulunduklarını izledik. Dileriz ki bizde de öyle olsun.

15 ci sayımızın ağırlık noktası İnsan, Mason ve Müzisyen Franz Liszt. Bu güzel araştırması için İsmail İşmen Kardeşimize ve Liszt'in Nur'u Ziya sokağındaki evinin tablosunu yapan Bülent Çetinor Kardeşimize teşekkür ederiz.

1 Amerikan Dolarının üzerindeki Masonik sembolleri merak ediyorsanız, S. 16 da Tamer Ayan K.in araştırmasını okuyunuz.

Cehalet ve batıla karşı mücadele edeceğimize dair ettiğimiz yeminin ışığında, mücadele edeceğimiz batılı tanımamız gerekir. Ancak, her itikat batıl değildir. Örf, adet ve geleneklerimizin kaynağını araştırarak, hangilerinin batıl olduklarını Kardeşlerimiz tayin etsin. 14 cü sayımızda sonuçlandırdığımız Ziyaret için Kılavuz yazılarımızın yerine başladığımız bu diziye temel atma ile ilgili itikatları antropolojik açıdan inceliyerek başladık.

Merak Ettikleriniz bahsine Hz. Süleyman'ın Mabedinin inşaatını Kutsal Kitaplardan derliyerek ve konuyu tarih içindeki yerine oturtmaya çalışarak inceledik. Gelecek sayımızda Mabedin mimari boyutlarını vereceğiz.

Dış Haberlerde Çek Cumhuriyeti Bü. L.sı Bü. Sek.i Christian Meger K.in raporu, uyanmakta olan Doğu Avrupa Masonluğuna ışık tuttuğu için fevkalade ilgi çekici.

Kardeşçe sevgi ve saygılarımla,

Celil LAYIKTEZ

BÜYÜK ÜSTAT MESAJI

Üstad-ı Muhterem ve Sevgili Kardeşlerim,

İkibin yılına beş kala, yarınlara bir kez daha yeni umutlar, insanlık için yeni beklentilerle bakıyoruz.

Öncelikle Evrenin Ulu Mimarı'ndan hepinize sağlıklı, mutlu ve gönlünüzce hoş bir yeni yıl vermesini dilerim. Türk Masonluğu açısından 1995, Localamızda görev nöbetinin devredildiği bir yıl. Bu nedenle nöbeti devir alan kardeşlerimizi de ayrıca kutlamak ve hespine üstün başarılar dilemek isterim.

Kuşkusuz başarı dileklerimiz hepimiz için geçerlidir. Çünkü Masonlukta adı belli bir görevimiz olsun veya olmasın hepimiz Masonluk ışığını yarınlara taşımada aynı oranda yükümlüyüz. İki yılda bir yaptığımız seçimler ise sadece ve sadece bu kutsal yükü taşımada zamanı ve olanakları daha uygun olan Kardeşlerimizi saptamak içindir. Diğer bir deyişle Masonik görevler için bir öğrenme veya bir ayrıcalık duygusu söz konusu değildir. Bu nedenledir ki, oylarımızla göreve seçtiğimiz Kardeşlerimizi dinlemek ve saymak Masonik geleneklere uygundur ve en azından bizi temsil ettikleri için, kendimize karşı saygımızın bir ölçüsüdür. Görevli Kardeşlerimiz de bunun bilincinde olarak keyfi değil, Masonluğun gelenek tüzük ve ritüellerine sıkı sıkıya bağlı olarak çalışacaklardır. Sonunda hepimizin çabası, her çalışma dönemimizin bir öncekinden daha başarılı ve daha Masonik olmasını sağlamak ve geride bıraktığımız her yeni yılla birlikte hata ve kusurlarımızdan bir parçasını daha yontmaktır.

O halde hatırlanmasında yarar gördüğüm hususlara bir kez daha kısaca değinmek sanırım iyi olacaktır.

- Demokrasiyle yönetilen her ülkede Masonluk gizli değil, o ülkenin yasalarına göre kurulmuştur. Bağımsız, tek ve er büyük otorite olan muntazam bir Büyük Loca tarafından yönetilir.

- Masonluk sıradan bir dernek değildir. Üçyüz yıldan bu yana ideal insan olmaya yönelen bir yaşam biçimidir.

- Masonik ilkelere yaşantımızın her anında uygulamaya özen gösterebiliyorsak, yeri geldiğinde Masonluga gönül verdiğimizizi söyleyebiliriz. Ama Kardeşlerimizin üyeliği hakkında hiç bir şey söyleyemeyiz. Bu nedenle resimli albümler ve adres listeleri konusunda çok titiz davranmalıyız.

- Aramıza alınmalarını istediğimiz kişilerin, mutlaka kendimizden daha iyi ve daha ideal bir insan olmasına dikkat etmeliyiz.

- Önerilen adayları izlemek, onlar için sadece vicdanının sesine uyarak oy kullanmak her üstat Masonun görevi ve hakkıdır. Bu hak kötüye kullanılamaz ve engellenemez. Kaldı ki, bu oyu olumlu veya olumsuz şekilde kullanmak Masonik sorumluluk açısından eş değerdendir. Üzerinde tartışma yapılamaz, kırınglık konusu olamaz.

- Bizim için önemli olan üyelerimizin sayısal artışı değil, insani nitelikleri üstün olanların bir araya gelmesidir.

- Masonluğa emeği geçmiş olanlara ve görevlilere saygı, davet beklemeden çalışmalarına devam, ödentileri istenmeden karşılamak, kıyafetimize ve davranışlarımıza özen göstermek vazgeçilmez alışkanlıklarımız olmalıdır.

- Tolerans zayıflık, disiplin despotluk haline gelmemelidir.

- Yapıcı olmayan görüşleri kulaktan kulağa yaymaya çalışmak Masonlukla bağdaşamaz.

Değerli Kardeşlerim, değindiğim konularda çok büyük bir çoğunlukla benimle aynı görüşleri paylaştığınızı biliyorum. Bu nedenle her yeni yılda Türk Masonluğunun sonsuza doğru başarıyla ilerleyeceğine de inanıyorum.

Ancak şimdi önümüzdeki çalışma dönemimiz için dikkatle dinlemenizi ve değerlendirmenizi istediğim bir kaç önerim olacak.

Bu önerilerimden size sıcak gelenleri en azından bir dönem için deneyeceğinizi ümit ediyorum.

- Lokal imkanlarımızdan yararlanarak konuklarımızın da katılabilecekleri kültürel toplantı ve san'at aktivitelerini arttırarak sürdürelim.

- Bizim dışımızda bir efsane haline getirilen Hasenat kesemizin insanlık yararına kullanıldığını vurgulayacak bir örnekleme yapalım. Şöyle ki:

Dileyen Localarımız, en azından Tönü Blans'larına ait hasenat keselerinin gelirini Büyük Loca hesenat fotuna versinler. Bu paralar resmi bir hasenat hesabında değerlendirilsin. İnsanların uğradığı doğal felaketler için açılan kampanyalara ilk katılanlar arasında ve Türk Masonları adıyla kullanılsın ve her yıl sonunda bir levha ile gelir ve giderlerimizin dökümü Kardeşlerimize duyurulsun.

- Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik koşullar gereği, her türlü harcamalarımızda lüksten kaçınalım. Özellikle büyük otellerde düzenlediğimiz eşli toplantılarımızı lokallerimizde yapıp, dilerseniz aradaki fiyat farkıyla, hediye plaket gibi harcamalardan vazgeçilerek sağlanacak gelirin dörtte birini inşaat fonumuza veya Hasenat fonumuza aktaralım. Localarımızın Türk Masonluğu için bu tür gönüllü katkılarını da Kardeşlerimize duyurmak bize mutluluk verecektir.

- Masonluğun çatısı altında politik ve dini tartışmalara yer yoktur. Masonluk adına politikaya ve toplum hareketlerine kesin olarak karışılmaz ama Kardeşlerimiz birey olarak politikada yer alıp, Masonik İlkelerin ışığında örnek insanlar olarak ülkemizin aydınlık yarınları için çalışabilirler.

İsteği ve imkanı olan Kardeşlerimizin, Laik Cumhuriyetimize Atatürk ilkelerinin ışığında hizmet veren partilerde görev almaları da bizleri mutlu edecektir.

1995 yılında her konuda daha çok Masonca davranacağınıza ve düşünebildiğinden daha güzel şeyler yapacağınıza inanıyorum.

Hepinize gönül dolusu sevgiler Kardeşlerim.

Can ARPAÇ
Büyük üstat

Franz Liszt

İnsan, Mason, Müzisyen

İsmail İŞMEN

Franz Liszt, 22 Ekim 1811 de Macaristan'ın küçük bir köyü olan Raiding'de doğdu. Babası Adam Liszt, Prens Esterhazy malikâneleri kâhyası idi, annesi Anna Lager ise Avusturyanın Krems kasabasından gelmişti.

Küçük Franz müziğe olan eğilimini babasından, dine olan bağlılığını annesinden almıştı. Prens Esterhazy çocuğun yeteneğini görerek onu Viyanaya gönderdi. Orada Franz, Salieri (1750-1825) ve Czerny gibi ünlü öğretmenlerden piano ve teori dersleri aldı. 1822 yılında başarı ile verdiği konser çevrede büyük ilgi uyandırdı, bir yıl sonra ikinci konserinden sonra dahi müzisyen Beethoven (1770-1827) yanına geleerek alnından öptü.

Liszt ilk büyük konserini 1824 yılında verdi. Kendisine eşlik eden orkestra üyeleri çalmalarını unutarak küçük piyanisti dinlemeye koyulmuşlardı. 1828 de

Kontes Caroline St. Crique'i delicesine sevdi, fakat ilişkileri duyulunca ayrıldılar. Liszt için büyük bir darbe oldu, kendini toparladı, çok çalıştı.

İki yıl sonra Kontes Marie d'Agoult ile tanıştı, bu geniş kültürlü kadın yakışıklı sanatçı üzerinde derin bir etki bırakmıştı. Kontes kısa bir süre sonra adeta onu "zaptetti". Cenevreye yerleştiler, beraberliklerinden üç çocukları oldu. Blandine, Cosima ve Daniel... Daha sonra Cosima, Wagner'le evlendi.

Liszt ile Kontes her zaman anlaşamıyordu. İki güçlü karakter arasındaki çatışmalara Franz dayanamadı, ayrıldılar, Kontes Paris'teki sosyal çevresine döndü. Bu sürede Alphonsine Plesis adındaki kadın müzisyen Liszt'in hayatına girdi.

Sanatçı 1840 tan sonra sekiz yıl boyunca durmadan Avrupa'da konser gezile-ri yaptı.

Franz Liszt 1841 de İstanbul'a geldi ve bu meyanda Abdülmecî'de sarayda konser verdi..

1843 te de Weimar'a yerleşmişti. Orada Rusya'da tanışmış olduğu Prenses Caroline Sayn-Wittgenstein ile Almanyanın kültür merkezini kurdular. Evlenmek istediler, fakat boşanmış olan prensese katolik kilisesi izin vermiyordu.

Ve Liszt kendini müziğe ve dine verdi.

Liszt'in olağanüstü hoşgörüsü olan bir kişiliği vardı, dogmatizmden nefret ederdi. Katolik olmasına rağmen yakın arkadaşları arasında yahudiler ve protestanlar vardı. Sanat ve edebiyat konularında geniş bilgiye sahipti, gittiği her ülke- de kendini evinde imiş gibi hissederdi. Kendisi bir Avrupa'lı ve Dünya insanı idi.

1886'da kızı Cosima ile evlenerek damadı olan ünlü opera bestecisi Richard Wagner'in kurduğu Bayreuth Müzik Şenliğine gelmiş, hastalanarak 31 Temmuz günü hayata gözlerini kapamıştır.

Franz Liszt'in Masonluğu

Franz Liszt, Masonluğa iki arkadaşının yardımı ve desteği ile girmiştir Bunlardan biri kompozitör Wilhelm Speyer (1790-1878), diğeri Prens Felix von Lichnowsky (1814-1848) dir.

Franz Liszt, 10 Eylül 1841 de, Frankfurt'ta Almanya Büyük Ana Locası Kaymakam Büyük Üstadı Wilhelm Speyer'e yazdığı şu mektupla, onun kendisini mason camiasına girmesini önermesini rica etmişti:

Sevgili Dostum,

Almanya Şarkının Değerli ve Muhterem Locası "Zur Einigkeit"a girebilmem için nazik desteğinizi esirgememenizi istirham edebilir miyim?

Saygılarımla

Franz Liszt

Franz Liszt'in bu talebi kendi el yazısı ile adı geçen Locaya şu resmi formla verilmiştir:

"Ben aşağıda imzası bulunan, Raiding (Oedenburger Cometat) da 1811 yılının 10. ayının 22. günü doğan ve Adam Liszt'in oğlu, Roman Katolik, Pariste mu kim Franz Liszt, arkadaşım Wilhelm Speyer'e de bildirdiğim gibi, tamamıyla kendi arzumu, bir Mason olmak arzumu beyan eder ve bu hususta yemin ederim..."

Talepnamenin sonu şu sözlerle bitmektedir: "işbu talepname 1841 yılının 9. Ayının 18. gününde kendi elimle yazılmıştır. Franz Liszt".

Bu belgeyi dergimizin kapağında göreceksiniz.

No.	Namen.	Stand.	Grad.	Aufnahme oder Affiliation.	Bemerkungen.
53	Weismann, Heinrich	Dr. philos.	3	11. Juli 5840.	
54	Dresel-Tenge, Carl	Weinhändler.	3	19. Dec. 5840	Geisenheim.
55	Rumpf II., Carl	Dr. jur., Advocat und Actuar der ständlg. Bürger - Repräsen- tation.	3	9. März 5841.	
56	Seymour, Eduard Ludwig	Secretair und Rech- nungsführer der engl. deutsch. Bergwerks- Gesellschaft.	3	14. Juni 5841	Dillenburg.
57	Manskopf, Wilh. Heinrich	Handelsmann.	3	15. Sept. 5841.	
58	Liszt, Franz	Doctor der Musik.	3	18. Sept. 5841.	Auswärts.
59	Reges, Joh. Andr. Benjamin	Major und Vorstand des X. Quartiers. .	3	12. April 5842.	
60	Petherik, John	Berg- u. Hüttenmann.	1	18. Juni 5842.	Dillenburg.
61	Boullé, Peter Philipp	Vorsteher einer Er- ziehungs - Anstalt.	3	11. März 5843.	
62	Falck, Christ. Carl	Maler.	3	aff. 12. Aug. 5843	
63	Zuber, Joseph	Bijouterie-Fabrikant.	2	11. April 5844	Carlsruhe.
64	Rind, Carl Jacob	Handelsmann	3	19. April 5844.	
65	Martini, Peter Wilhelm	Handelsmann.	2	1. Mai 5844.	
66	Fester, Julius	Candid. Ministerii.	3	8. Nov. 5845	
67	Knoblauch II. Joh. Gg. Alex.	Med. et Chirurg. Dr.	2	25. März 5846.	
68	Collißchonn II. Joh. Fr. C.	Handlungsbeßissener.	1	7. April 5846.	Auswärts.
69	Ziem, Gustav Franz	Zimmermeister.	1	29. Nov. 5846.	
70	Schröder, Heinrich	Professor u. Director der höheren Bürger- Schule.	1	1. April 5847.	Mannheim
71	Pattay, Guido	Doctor der Rechte.	1	22. Juli 5848.	Grätz
72	Scheuchenstuel, Carl	Bergrath.	1	31. Juli 5848.	Leoben in Steyer- mark.
73	Küstner, Johannes	Schneidermeister.	3	aff. 2. Dec. 5848	

Franz Liszt'in "Zur Einigkeit" Loca matrikulünde 58. sırada yazılı adı. Mesleği: Müzik Doktoru

Liszt'in talepnamesi, "Zur Einigkeit" Locasının 18 Eylül 1841 tarihli celsesin de okunmuş, skrüten yapılmış, daha sonra Liszt'in tekeris edilebilmesi için kendi-
sine yazılı olarak üç sual sorulmuş ve cevaplandırılması istenmiştir. Elimizdeki
belgeye göre sual ve cevaplar şöyledir:

İnsanın Hayattaki gayesi nedir?

İnsanın gayesi Hakikat, Fazilet ve Güzelliğin mümkün olduğu kadar kemale erdirilmesi ve böylece imkânların müsaadesi nispetinde Kâinatın Yaratıcısı ile birleşmeyi aramak.

Benliğiniz, kalbiniz ve maddi mutluluğunuz için Masonluktan ne bekliyorsunuz?

Bu gayelerin hazırlanmasında birleşen, iyi ve dürüst insanlar topluluğuna gireceğime inanıyor ve bunu ümit ediyorum.

Masonluk sizden ne bekliyor?

Masonluk beni, bütün iyi gayelerine hem sözlerimle hem de icraatımla katılmamda daima hazır bulacaktır, ve ayrıca değerli çalışmalarda bulunacağım.

Akl ve Hikmetine büyük saygım olan Masonluk, dini ve siyasi görüşlerime uyan, şeref ve vicdanıma aykırı olmayan bütün hususlarda beni itaakâr bir üye olarak bulacaktır.

Liszt, bu yazılı beyanından sonra tekris edildi. İşbu belgeyi de yazımıza ekliyoruz.

*Der Ouden wien misst sich mit Wort und
That brünet finden, in vollen Wissen und
Glauben. Ihn zu erfassen, mit zu wissen
aufzuwachen. Anbieten zu erfassen.
Der Ouden, in daffin bina. Wollstis aufzufassen,
erleben, wien in. in vollen. wien wien
religiöser und politischer. daffin, wien daffin
wien. daffin. wien. daffin. wien. daffin.*

Franz Liszt'in tekrisi sırasında kendine sorulan "Masonluk sizden ne bekliyor?"
sualine cevabı, gotik tarzı kendi el yazısı ile

Liszt'in Kalfalığa geçişi Berlinde "Drei Kugeln" (Üç Küre) Büyük Locasına bağlı "Zur Eintracht" Locasında yapılmıştır.

8 Şubat 1842 günü, Büyük Loca Büyük Üstadı Prusya Prensesinin iştiraki ile açılan Locada Üs. Muh. Pelzman K. ikinci derecede celseyi açmış ve Liszt, Kirsch ve Miesch adlı çırakların geçiş töreni ritüellerin gerektirdiği usullere göre yapılmıştır. Kalfa kıyafetine göre giyimli olarak kendilerine işaret, kelime ve dokun-

ma üzerine bilgiler verildikten sonra levha üzerindeki semboller Hatip K. tarafından anlatılmıştır.

22 Şubat 1842 de Berlinde "Zur Eintracht" Locasından Franz Liszt ve "Tempel zur Eintracht" Locasından F.C. Werder adlı Kalfa Üstahlığa yükseltildi.

Bu yükseltme celsesinde ritüellere göre tören gerçekleştirildi, kalfalara sualler sorulup uygun cevaplar alındı gereken bilgiler verildi.

Bu celsede Locayı yönetmiş olan Büyük Milli Loca Büyük Üstadı Oetzel K. tarafından bir konuşma yapıldı: Oetzel K. iki yeni üstada hitap ederek ikisinin de sanatçı olması bakımından "Mimari ve Ahenk" hakkında görüşlerini anlattı ve Masonlukla münasebetini izah etti.

Liszt'in tekrisinde bulunan Prens Felix von Lichnowski, yükseliş törenine de gelmişti.

Liszt Avrupada seyahatleri esnasında pek çok loca toplantısına katılmıştır. Zürich'i ziyareti sırasında "Modestia cum Libertate" de bir piyano resitali vermiştir, sonra bu loca tarafından 1845 te onursal üye seçilmiştir. Ayrıca Almanyada Iserlohn daki "Zur Deutschen Redlichkeit" Locasında da aynı paye verilmiştir.

Liszt, 1847 de İstanbula gelmiş, "piyano yapımcısı" Alexandre Commendiger K. in Polonya (bugünkü Nur-u Ziya) Sokağındaki evinde misafir kalmış ve İstanbulda konserler vermiştir. Bu konu ayrıca ayrıntıları ile "Liszt İstanbulda" bahsinde anlatılmıştır.

Liszt, Mozart K. veya Sibelius K. gibi uzun masonik müzik yazmamıştır, ancak arkadaşları ilk Macar Başbakanı Kont Ludwig Batthany K., Prens Felix von Lichnowski K. için yazdığı "Cenazeler, Ekim 1849" ve "Kont Lazlo Teleki için 1884 te yazdığı "Tarihi Yedi Macar Portresi" masonik müzik örnekleri olarak sayılabilir.

FRANZ LISZT İSTANBUL'DA

İsmail İŞMEN

Franz Liszt 1840 tan sonra Avrupada durmadan dolaşıp konserler veriyordu ve gittiği her yerde coşku ile alkışlanıyordu, ancak sihirli güzelliğini duyduğu Doğu dünyasını ve özellikle İstanbulu görmek istiyor, bu düşüncesini dostlarına açıklıyordu.

Donizetti Paşa

1844 yılında ünlü İtalyan opera bestecisi Gaetano Donizetti ona kardeşi Guiseppe'nin Osmanlı Sarayında görevlendirildiğinden söz ederek bu konuda kendisine yardım edebileceğini söylemiş, İstanbul'a bir mektup yazarak durumu bildirmişti. Nitekim Guiseppe Donizetti Müzika-ı Hümayunu kurmuş ve kendisine Donizetti Paşa ünvanı verilmişti.

Sözü edilen mektubun yazılışından uzun bir süre sonra, Osmanlı Devletinin resmi gazetesi olan Takvîm-i Vakaayi'nin Hicri 2 Zilhicce 1262 (yani Milâdi 21 Kasım 1846) Cumartesi tarihli sayısında

darülhükûmetlerinde nam vermiş olan Mr. Liszt bu aralık Derseadete gelmek üzere imiş" bir yazı çıkmıştı. Bu haberdan sekiz aya yakın bir süre sonra Franz Liszt 8 Haziran 1847 günü İstanbul'a geldi ve aynı gün padişah Abdülmecid'in huzuruna çıkarıldı. Aynı akşam ve ertesi akşam Sarayda konserler verdi. Liszt hakkında Donizetti Paşanın Paris'teki oğlu Andrea'ya yazdığı mektup çok ilgi çekicidir.

İstanbul, 9 Haziran 1847

Çok sevgili oğlum,

.....

Dün Liszt bizim şehrimize geldi. Bu haberi hemen Padişaha bildirdim ve birkaç saat sonra da Avusturya elçisinin baş tercümanı refakatinde Padişah tara-

findan kabul edildi. Padişah aynı günün akşamı Çırağan Sarayı'nda huzurunda çalmasını istedi.

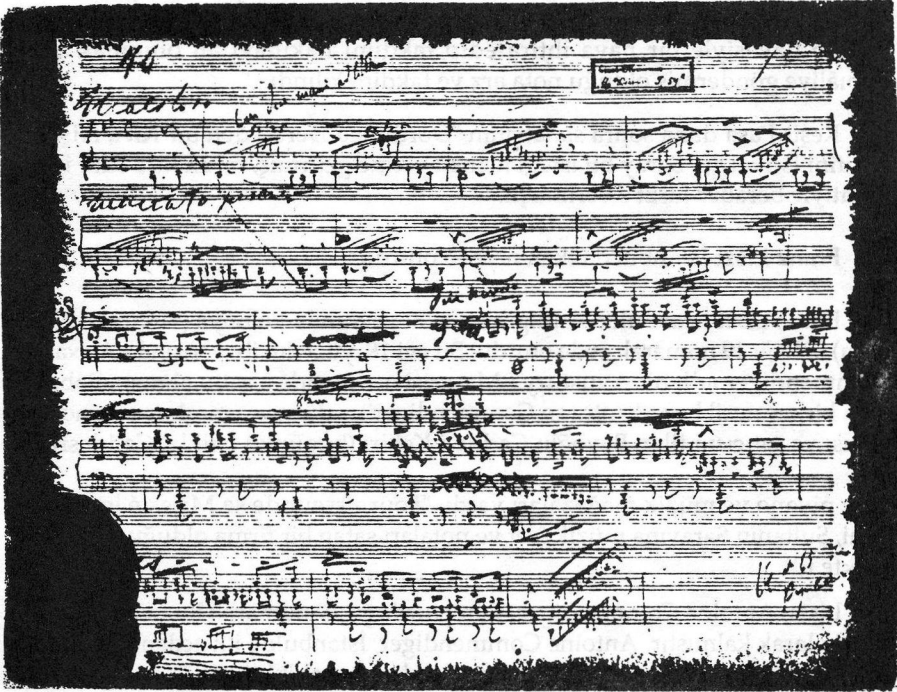
Bu emir üzerine evimdeki Erard marka piyano derhal Saray'a taşındı, Sultan Abdülmecit'in huzurunda, meşhur Liszt'in şimşekten süratli ellerinin ihtizazlarına nail oldu.

Hükümdarın hassas ruhu üzerinde Liszt'in bıraktığı güzel tesir hakkında, her türlü anlayıştan daha iyi bir fikri ancak hayal gücü verebilir. Yüce ilhamı ile kendinden geçmiş olan büyük sanatkar, dehasının yarattığı melodiler arasında, Padişahın huzurunda olduğunu unutmuş gibi idi.

.....

Az evvel Liszt buradaydı. Beni ziyarete gelmişti. Giderken, bazı notalarla beraber, bu akşam üzerinde varyasyonlar yaparak çalmaya niyet ettiği benim yazmış olduğum iki Padişah Marşını beraberinde götürdü, çünkü bu akşam da Liszt, Saraya davetlidir. Ben de davet edilirim, bestelerimin yaptığı tesiri sana yazayım. Şimdilik sana şu kadarını söyleyeyim ki, burada, benim pianomda Liszt ilk denemesini yaptı ve ben... Liszt'in müziğini dinledim, daha fazlasını söyleyemeyeceğim.

Guissepe Donizetti

Franz Liszt'in Donizetti Paşanın Mecidiye Marşı için piyanoda çalınmak üzere hazırladığı düzenlemenin notası (Kendi el yazısı ile)

İstanbulda bir ay kadar kalan Franz Liszt, gerek Padişah Abdülmecit'den gerekse o zamanın sadrazamı olan Mustafa Reşit Paşadan ve başka devlet adamlarından takdir görmüştür. İkinci Mahmut döneminde memleketimize gelmiş olan muzika ustası Guiseppe Donizetti önce bu padişah sonra da 1839 da Abdülmecit için birer marş bestelemiştir: Mahmudiye ve Mecidiye marşları.... Liszt, Mecidiye Marşı üzerine piyano için yaptığı varyasyonları Padişaa takdim etti:

"Grande Paraphrase de la Marche de Donizetti-Grande Marche d'Abdul-Medjid Han (op. 87)."

Bu hizmetinden dolayı Liszt ödüllendirildi. Bilindiği gibi Liszt Macardı, fakat o tarihte macaristan Avusturyanın bir parçası idi. Bu bakımdan Avusturya elçisi, Liszt'e Padişah tarafından bir nişan verilmesinin sanatkarı çok memnun edeceğini, Hariciye Nazırı Ali Paşaya gayri resmi olarak duyurmuştu, Bunun üzerine Ali Paşa, Sadrazam Reşit Paşayı haberdar etti ve mabeyn kâtibine Hicri 16 Recep 1263 (yani Miladi 2 Temmuz 1847) tarihli şöyle başlayan tezkere yazıldı :

"Atufetli Efendim Hazretleri,

Malumu ali buyurulduğu vechile bu günlerde Dersaadette olan meşhur piyanocu Mr. Liszt huzuru Şevket mevfur cenabı cihanbaniye vusul şerefi alîşine nail olarak icrayı sanat eylemiş olduğuna teşekküren Marşı Sultaniye nağamatı cedide ilâvesiyle bir hava ihtira edip takdimi hakipayî âlf olunmak üzere Babiâliye göndermiş olduğu nota arz ve takdim kılındı..."

Reşit Paşa daha sonra sanatçının "Dördüncü Dereceden bir Kıt'a Nişan"la taltifini istiyordu. Saray bu isteği hemen yerine getirmiş, nişan kısa süre içinde beratiyle beraber Liszt'e verilmişti.

Franz Liszt İstanbul'da iken nerede oturdu?

Franz Liszt İstanbulda kaldığı sürece Beyoğlunda Polonya (bugünkü Nur-u Ziya) Sokağı 19 numaralı evde oturdu. Bu evi 19. yüzyılın ilk yarısında Alexandre Commendiger adlı bir Avusturya-Macaristan vatandaşı satın almıştı. Babadan oğla birkaç nesil burada oturan Commendiger'ler dünyaca meşhur piyano imalatçısı ve satıcısı idiler. Beyoğlu Cadde-i Kebiri (bugünkü İstiklal Caddesi)'nde iki tane piyano ve müzik mağazaları vardı. "Fournisseur de sa Majesté impériale" yani, Sultanın Sarayına müzik âlet ve notaları satan bir firma olduğu da belirtilmekte idi.

Liszt, Antoine Commendiger K. in oturduğu 19 numaralı bu evde onun misafiri olarak kalmıştır. Antoine Commendiger, İstanbulda ilk açılan Batı müziği âlet ve notaları satan mağazaların en önemlisinin sahibidir. 1872 de satın aldığı mağazayı "Piano et Musique- A. Commendiger" adı altında açarak uzun yıllar İstanbullulara hizmet etmiştir.

Antoine Commediger K. 10 Mayıs 1864 te İstanbulda l'Union d'Orient Locasında tekris olmuştur.

Liszt'in İstanbula gelişi ile ilgili olarak ilginç bir öykü vardır. Commendiger'lerin çatısı altında az kalsın "Kamelyalı Kadın" da kalacaktı, çünkü Marie Duplessis (15 Ocak 1842 - 3 Şubat 1847) adıyla bilinen Alphonsine Plesis, Liszt' in dünyasını öylesine allak bullak etmişti ki, sanatçı onunla Paris'ten ayrılmaya ve

Marie Duplessis

bir süre için sarışın sevgilisi Agoult Kontesini terk etmeye hazırdı. Kompozitöre aşık olan Marie de onun için her şeyini terke edecek ve Almanyaya gidecekti. Ama sanatçı, kızı bu düşüncelerinden vazgeçirip, özellikle Boğaziçini görmek için İstanbula gitmeye ikna etti. Macaristanda buluşup oradan yollarına devam edeceklerdi. Liszt, Peşte'ye vardığında, Kamelyalı Kadın'ın randevusuna gelmediğini görmüştü, zira Alphonsine Plesis, Paris'te Madeleine Bulvarı 11 numaradaki "A la Marquise de Sévigné" çikolata dükkânında ölmüştü.

Sevgilisini yitiren Liszt İstanbul gezisi için hep şöyle diyecekti: "Bu,

yapmaktan kendimi alıkoyamadığım işler arasında en çok pişman olduğumdur."

Bu olayda sözü geçen Alphonsine Plesis veya Marie Duplessis, bir kaç yıl sonra (1852), Alexandre Dumas Fils'in La Dame aux Camelias (Kamelyalı Kadın) adıyla ebedileştirdiği "mondaine" hanımdı. Bir süre sonra roman piyes haline getirilmiş ve Guiseppe Verdi'nin La Traviata Operasında, Margharita Gautier adıyla yaşayan kadın olmuştü.

Polonya Sokağında büyük bir yangın çıktı, hemen hemen bütün binalar yandı. 19 numaralı bina da kül oldu, yeniden yapıldı, yıkıldı tekrar, bugünkü bina hiçbir estetiği ve aslıyla hiç ilgisi olmayan bir kâğır bina olarak Nur-u Ziya sokağında inşa edildi. Sadece Commendiger'lerin ve Franz Liszt K. in hatırasını taşıyarak.

Müzisyen Franz Liszt İstanbulda bulunduğu sırada yalnız Sarayda değil, aynı zamanda özel davetleri kabul edip konserler verdi. Araştırmamıza göre F. Liszt Saray dışında, uyruğu bulunduğu Avusturya-Macaristan İmparatorluğu elçiliğinde iki, bir de Avrupa Oteline ait Büyükdere'deki Franchini Köşkünde piyano resitalleri vermiştir.

Elimizde bulunan belgeye göre Liszt 18 Haziran 1847 Cuma günü öğleden sonra saat 2 de Büyükdere'de Franchini Salonunda bir Müzikal Matinede konser vermiştir. Program aşağıdaki eserlerden oluşmaktadır:

1. Gaetano Donizetti'nin "Lucia di Lammermoor" adlı Operasından F. Liszt'in andante temposunda piyanoya düzenlediği bir aria (1. Perdeden Lucia'nın ariası)

2. Vincenzo Bellini'nin "Norma" adlı Operanın ezgileri ile gene F. Liszt tarafından yapılmış düzenleme

3. Frederic Chopin'in 58 Mazurka'sından biri

4. Franz Schubert'den büyük şair J.W. Goethe'nin "Erlkönig" adlı baladı üzerine bestelenmiş "Lied" melodisi ile F. Liszt tarafından yapılmış bir düzenleme

5. Vincenzo Bellini'nin "I Puritani" adlı Operasından bir tema üzerine çeşitlemeler

6. F. Liszt, Macar Rapsodileri

Programın altına konulmuş bir notta yerlerin ücretinin 100 kuruş olduğu yazılmakta ve biletlerin Avrupa Oteli veya girişte temin edilebileceği hatırlatılmaktadır.

SALLE FRANCHINI.

VENDREDI, 18 JUIN 1847,

MATINÉE MUSICALE PAR

F. LISZT.

PROGRAMME.

1. Andante de Lucie de Lammermoor.
2. Fantaisie sur des motifs de la Norma.
3. Mazurka de Chopin.
4. Le roi des Aulx, mélodie de Schubert.
5. Hexameron, variations sur un thème des Puritains.
6. Mélodies hongroises.

On commencera à 9 heures précises après midi.

Prix des Places: 100 Piastres.

On trouve les Billets à l'Hôtel de l'Europe; et le jour du Concert, à l'entrée.

Franz Liszt'in İstanbulda Büyükdere'de 18 Haziran 1847, Cuma günü Franchini Köşkünde verdiği resitalin programı

Liszt İstanbul'da Konusu ile İlgili Ek Notlar

Liszt'in, Polonya (bugünkü Nur-u Ziya) Sokağı 19 numaralı yerdeki eski bir evde oturduğunu hatırlatmak düşüncesile 1964 yılında, Türkiye Tüning ve Otomobil Kulübü o zamanki başkanı Reşit Saffet Atabinen'in teşebbüsü ile binaya bir plaket çakıldı, fakat kısa bir süre sonra, sahipleri tarafından, eski eser zannedilmesin diye söküldü. (*Çelik Gülersoy'un bu konuya ait mektubu*)

Nihayet 1988 de Türkiye Büyük Locasının teşebbüsü ile yeni binaya bir plaket konuldu. Şöyle ki, Büyük Loca tarafından 18 Nisan 1988 tarih ve 787, sonra 8 Haziran 1988 tarih ve 804 sayılı Beyoğlu Kaymakamlığına yazılan yazılardan sonra bu konuda izin temin edildi.

İtalya'da Villa Este'de Liszt'in oturduğu binaya konulan mermer plakentinin aynı boyutlarda bir benzeri yerleştirildi. Plaketin üzerinde şu sözler yazılıdır:

"Evvelce burada bulunan binada ünlü Macar Müzisyeni Ferenc Liszt 1847 yılında Sultan Abdülmecit'in misafiri olarak oturmuştur."

ITT LAKOOT A MAGYAR ZENEMÜVÉSZ 1847 NYARAN

(*Kanaatimizce Liszt, pek tabii ki Abdülmecit'in bilgisi dahilinde, Muzika-i Hümayun kurucusu Donizetti Paşanın daveti üzerine İstanbul'a gelmiş ve sözü geçen evde Commendiger'lerin misafiri olarak oturmuştur.*)

O tarihte plaketin çakılması töreninde Cevat Memduh Altar K., Devlet Sanatçısı Hikmet Şimşek, Macaristan elçisi de hazır bulunmuştur.

Son Halife Abdülmecit Efendi yetenekli bir ressam olduğu kadar, yetenekli bir piyanistti. Abdülmecit Efendi Beethoven, Chopin ve Wagner gibi sanatçıların yağlı boya portrelerini yapmıştı. Liszt'in talebesi Mösyö Hege'den piyano dersi almış olan, Abdülmecit Efendi de yapmış olduğu Liszt'in portresini hocası Hege'ye hediye etmişti. Macar piyanist Hege de bu portreyi Bebekteki kızına bırakmıştı, o da tabloya o kadar önem veriyordu ki, çalınmasından korktuğu için duvara zincirle bağlamıştı. Fotoğraf sanatçısı Sami Güner bina dışına bir merdiven koyarak pencereden tablonun bir slaydını çekmeyi başarmıştı. Buna göre çıkartılan resim tarihçi Taha Toros'un koleksiyonunda bulunmaktadır.

6 Kasım 1788 de Bergamo'da dünyaya gelen Guiseppe Donizetti, İkinci Mahmud'un daveti üzerine İstanbul'a gelmişti. "Müzika-i Humayun Baş Ustakârı" sonra da Paşa ünvanı verilen Guiseppe, kardeşi Gaetano'ya yazdığı davet mektubuyla Liszt'in İstanbul'a gelmesini sağlamıştı. 12 Şubat 1856 da ağır bir kalp hastalığı sonucunda İstanbul'da öldü. Mezarı İstanbul'da St. Esprit Kilisesinin mahzenindedir.

F. Liszt'in yazdığı parafrazın notaları yüz yıla yakın bir süre kaybolmuştu. Dolmabahçe Sarayında bir düzenleme yapılırken ilginç bir raslantı sonunda orijinal notalar bulundu. Piyanist Ergican Saydam'ın çaldığı bu eser bir LP' de yayınlandı, (1986 Diskotür plakçılık Ltd. Şti., İstanbul).

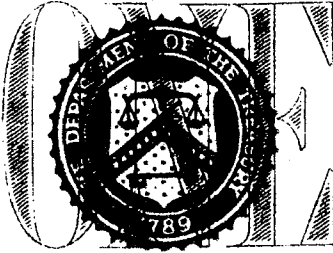
1 DOLAR'daki Masonik Semboller

Tamer AYAN

ABD'nin 1793'den itibaren resmî para birimi olan Dolar, Almanca Joachims-taler'in kısaltılmışı taler'den gelir. Joachimstaler, Bohemya'da 1519'da basılan gümüş paranın adıdır. Taler değişimle Daler ve Dalar'dan sonra Dolar olmuştur. En küçük birimi olan 1 Dolar'lık banknotun masonik büyüteçle incelenmesi ilginç olacaktır.

1 Dolar'ın ön yüzünde George Washington'un Gilbert Stuart tarafından yapılmış portresi yer alır. Banknotların resim üste gelecek şekilde destelenmesi Washington'a saygıdan kaynaklanır.

WASHINGTON, D.C.

Amerikan Bağımsızlık Savaşı kahramanı, ülkenin babası, en saygın Amerikalı ve ABD ilk başkan'ı George Washington Masondur. 1752'de Virginia-Fredericksburg Locası'nda tekris edilmiş; 1787'de Başkan seçilmiş; 1788'de Alexandria Locası Üstadı Muhterem olmuş; Capitol'ün Masonik temel taşı koyma töreninde yer almış; Virginia eyaletinde *pro tem*. Büyük Üstad ilân edilmiştir.

Banknotta Washington portresinin sağ tarafında ABD Hazine Bakanlığı resmî damgası görülür. Damganın ortasında yıldızlı bir kalkanın üstünde **Terazi**, **Anahtar** ve **Gönye** görülür. **Pergel**'le birlikte Masonluğun belirgin avadanlığı **Doğruluk** sembolü Gönye Üstadı Muhterem bijusudur. Gönye'deki 13 Yıldız ABD'ni oluşturan ilk 13 eyaleti simgeler, Masonik açıdan 13, Royal Arch derecesinin Felsefi Masonlukta sayısal karşılığıdır. Damgadaki Terazi **Hak** ve **Adalet** simgesidir. **Anahtar**, değerli maddiyâtın emniyet altında muhafaza edildiği anlamında Hazine Emimi bijusudur. Felsefi Masonlukta **Kırık Anahtar** olarak **Ketûmiyet** ve sağlam **Anahtar** olarak **Bilgelik ve Yöneticilik** sembolüdür. Damganın altındaki 1789, ABD Anayasası'nın kabul edildiği, Washington'un başkan seçildiği ve Kongre'nin Hazine Bakanlığı'nı kurduğu yıldır.

Banknotun ön yüzünün sol üst köşesi dikkatle incelenecek olursa, "1" rakamının dışından bordüre doğru uzanan bir şekil görülür. Bu kimine göre baykuş

kimine göre örümcek kimine göre hiçbir şeydir. Bunun için bir anlam taşıyıp taşımadığı; eğer varsa ne olduğu belli değildir. Hoş, sağ üst köşedeki "1"in çevresinde de kuyruğu biraz daha uzun benzer bir motif vardır ya!..

Banknotun arka yüzü sembolik açıdan zengindir. İki daire içindeki **Kartal** ve **Piramit**, ABD Büyük Nişanı ve altın bir doların eşdeğeridir. Amerikan ulusunun geleceğini simgeleyen allegorik bir nişan düzenlenmesini isteyen devlet adamı Benjamin Franklin ve başkanlar John Adams ile Thomas Jefferson'un etkileriyle yapılmıştır. Nişanın ön yüzünde **Hürriyet** ve arka yüzünde "**Amerika Birleşik Devletleri-E Pluribus Unum**" yazılıdır. Banknotta Piramit'li dairenin dışındaki "**Büyük Nişan**" ve Kartal'lı dairenin dışındaki "**Birleşik Devletler**" ibareleri bir arada okunduğunda "**Birleşik Devletler Büyük Nişanı**" cümlesi ortaya çıkar.

ABD kahramanı, paratöner mucidi, bilim adamı, filozof, diplomat, ve devlet adamı Benjamin Franklin Masondur. Bağımsızlık Bildirgesi'ni ve Anayasa metnini hazırlayan Masonların arasındadır. ABD'ne Masonluğu ilk tanıtanlardandır. Philadelphia-St.John Locası'nda 1731 yılında tekeris edilmiş; 1732'de Üstadı Muhterem olmuş; ABD'inde hâlâ geçerli en eski loca içtüzüğünü hazırlamış; 1734'de Anderson Yasası'nı ABD'nde ilk olarak yayınlamış ve aynı yıl Büyük Üstad seçilmiştir. Fransa'da tebenni ettiği Les Neuf Seurs Locası'nda 1778'de Voltai-re'ni tekeris edilmesinde aktif rolü olmutur.

1 Dolar'lık banknotun arka yüzündeki sol dairenin içinde henüz inşaatı tamamlanmamış piramit ve ışık saçan eşkenar üçgenin içinde bir göz dikkat çeker.

Işık Saçan Üçgen veya Kutsal Delta birok ezoterik kurumda olduğu gib Masonlukta da önemli bir eski semboldür. Delta Yaradan'ı ve saçtığı ışıklar ilâhi akluhikmet ve rahmeti simgeler. Göz, Yaradan'ın sonsuz bakışını ve mânânın maddeden üstün olduğu faziletini temsil eder. Göz, **Ezoterik Nur** ve **Basîret** semboldür. Masonlukta Delta içinde **Herşeyi Gören Göz**, Allah'ın yaratıcı gücünün yanında ilâhi iradeyi ve evren üzerinde ilâhi kontrolün varlığını gösteren teistik semboldür. Allah, insanın gönlünde ve vicdanında olduğundan vicdan veya gönül gözü sembolü olması daha doğrudur. ayrıca, tek başına **Işık Saçan Delta**, Royal Arch Masonluğu ve bu temayı işleyen felsefi derecelerde önemli bir semboldür.

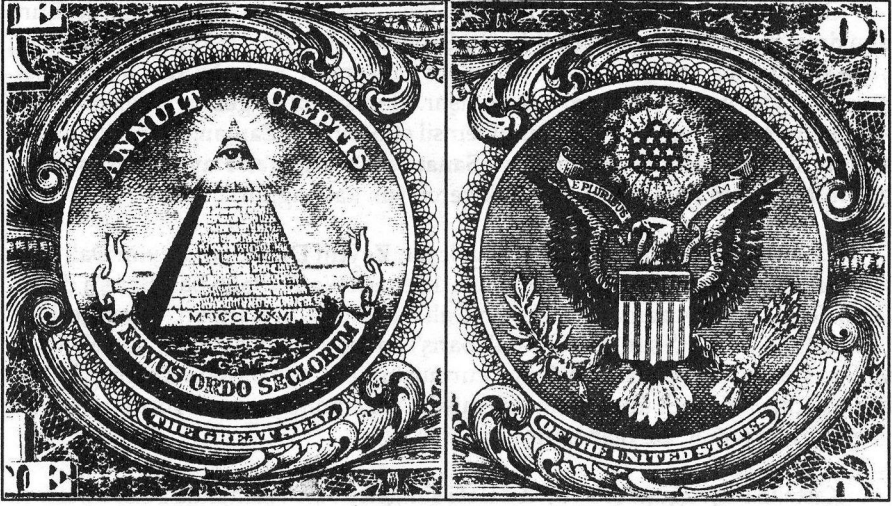
Kutsal Delta içinde Her Şeyi Gören Göz sembolünün 1 Dolar'lık banknota işlenmesi, ABD'nin kurucuları Washington ve Franklin'in Mason olmalarına bağlanır. Deltanın üzerindeki *Üstlenimlerimizi Beğendi* anlamında Lâtince **ANNUIT COEPTIS** dinsel ibaresinin yine 13 harften oluşması da ilginçtir.

Bitmemiş piramit, kare tabanıyla maddi ve üçgen yüzeyleriyle manevî güçlerin bileşkesidir. Geometrik cisim olarak yücelme ve yetkinleşme amacını simgeler. Bitmemiş olması gösterilen çabaların ve yetkinleşmenin sürdürüldüğünü gösterir. Masonların **Kardeşlik Sevgisi** ile inşa ettikleri **Ülkü Mabedi**'nin devam eden yapımı gibi...

Piramitin inşasında granit bloklar kullanıldığı yakıştırılır. Alttan üste 13 sıra taş dizilidir. Alt sıraya Romen rakkamıyla **MDCCLXXVI** yani 1776 yazılmıştır. Bu tarih Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nda zafere dönüm noktasıdır. Alttaki kurdelerin içinde Lâtince **NOVOS ORDO SECLORUM** yani *Çağların Yeni Düzeni* anlamında motto yazılıdır. Piramit ve yazı bir araya geldiğinde yeni bir toplum düzeninin 1776'dan itibaren sağlam temellere oturarak kurulmakta olduğu yorumu yapılabilir.

1 Dolar'lık banknotun arka yüzünde sağdaki daire içinde ABD'nin resmî amblemi olan **Kartal** veya Amerikan Kartalı vardır. Kartalın başı ve kuyruğu beyaz; gövdesi siyahtır. Siyah beyaz renkler, yaşlılığın olgunluğunu, tecrübesini, itidalini; gençliğin gücünü, diriliğini ve atılganlığını simgeler. Kartal, egemenlik, güç ve hürriyet sembolüdür. Bazen kartal çift başlı tasarlanarak bu gücü ve etkinliği hem coğrafi hem maddî- manevî hem de dünyevî-uhrevî alanlarda pekiştirilir. Kartal Felsefi Masonlukta Rose Croix şövalyeliği sembolüdür. **Çift Başlı Kartal** da otorite ve jüridiksiyon amblemidir.

Kartalın tüysüz başının üzerindeki rozet şeklinde ışık 13 Yıldız yer alır. Yıldızlar **Beş Köşeli Yıldız** (Pentalfa)'dır. Bu 13 yıldız fiktif bir **Altı Köşeli Yıldız**

(Heksalfa) meydana getirir. Beş Köşeli Yıldız, Alev Saçan Yıldız olmadıkça veya başka bir sembolle bir araya gelmedikçe Masonlukta çok önemli bir sembol değildir. Tek başına yıldız insan ve ortasında "G" harfi olmadan Çırak Mason simgesi kabul edilir. Alev Saçan Yıldız, Masonlukta, Tanrısal Güç'ün insanı yaratması eylemini, iyiliği ve güzelliği, insanın arınıp yücelmesini ve evrendeki ahenk ve dengeyi simgeler. Altıköşeli Yıldız, Süleyman'ın Mührü veya Davut'un Kalkanı olarak Masonlukta önemli bir semboldür. Altı Köşeli Yıldız, Eski Misterler ve uyarlıklarda yaygın şekilde bilinir. Bir İbranî sembolü olduğu gibi Türk-İslâm süsleme sanatına da girmiş ve kullanılmıştır. Hz. Süleyman'ın kudretinin göstergesi kutsal mühür olarak bir sembolüdür. Altı Köşeli Yıldız, İki Eşkenar Üçgeni'nin yani, iki Delta'nın birbirine geçmesinden oluşur. Tepesi yukarı Delta: İnsan, Akıl ve Madde'yi tepesi aşağı Delta: Allah, Basiret ve Mânâ'yı gösterir. Ahenkle kucaklaşan iki Delta'nın meydana getirdiği Altı Köşeli Yıldız, Evrensel Sevgi Birliği olarak dengelenen ilahî sentezi simgeler.

Kartalın gagasında taşıdığı kurdelenin üzerinde 13 harfli Lâtince *E PLURIBUS UNUM* yazısı vardır. Anlamı *Bir Çoğunun İçinden Bir'i*dir. Kartalın tepesinde yıldızlı rozet ABD'de Kongre'yi, kartalın başı Yargı'yı temsil eder. Yargının Bağımsızlığı felsefi masonik açıdan önemli bir pratiktir.

Kartalın göğsündeki kalkanın üzerinde bulunan siyah beyazç düşey şeritlerin sayısı 13'dür. Beyaz Şerit sayısı olan 7'nin Masonlukta sembolik değeri vardır. Yedi sayısının kutsallığı Eski Misterlerden günümüze gelmiştir. Süleyman Mabedi'nin de 7 yılda yapılmasından hem Üstad Masonun sembolik yaşını hem de tam ve mükemmel locanın en az 7 Masondan oluştuğunu gösterir.

Ortadaki beyaz şerit, iki tarafındaki beyaz şeritlerden daha uzundur. Bundan dolayı yedi beyaz şerit **Yedi Kollu Şamdan**'ı simgeler. Eski Misterlerden bu yana süregelen ve özellikle Hz. Musa'nın ilâhî emirle **Kutsal Çadır**'ın aydınlatması için yaptırmasıyla önem kazanmıştır. Her ışığı birer gezegeni temsil etmesinden Evren; haftanın birer gününü temsil etmesinden **Zaman**; Birer bilimi temsil etmesinden **Yedi Liberal Bilim ve Sanat** ve bütün olarak **Hayat Ağacı** sembolüdür. Masonun iykaafında aydınlık veren ışık kaynağıdır.

Kartal sağ pençesinde Barış'ı simgeleyen **Zeytin Dalı** tutar. Zeytin Dalı'ndaki yapraklar ve **Refah** sembolü zeytinler 13'er adettir. Kartalın başı Barış'a duyulan özlemi belirtmek amacıyla Zeytin Dalı'na dönüktür. Kartalın sol pençesinde tuttuğu 13 ok **Savaş**'ı simgeler. Kartal, Barış'ı **Savaş**'a tercih etmiştir. Kartal, Savaş ve Barış arasında barış lehine denge kurmuştur. Böylece **Barışın Zaferi** gibi Masonluk için en değerli ülküyü simgelemiştir. Yönetimin, yasama, yürütme ve yargı erkleri en temel ilke olan barışa dayanır.

Kartalın kuyruğundaki tüy **Adalet**'i simgeler. Aynı zamanda Felsefi Masonlukta şövalyeliğin 9 temel erdemini simgelediği yakıştırır. Böylece, tepesi Yasama, başı yargı ve kuyruğu Adalet olan kartal, bir bütün olarak ideal meritokratik sistemi simgeler.

Kuyruk tüylerinin uçları beyaz dipleri siyahtır. Kartal'ın başıyla ve gövdesi arasında olduğu gibi kuyruğunda özellikle vurgulanan zıtlık ve ikilem, Masonlukta **Siyah Beyaz Mozaik Yer Döşemesi** gibi Evrensel **Düalite Yasası**'nı yansıtır. Zıtların ahenkli dengesinin sembolizması siyah beyaz renklerin yanyana gösterilmesiyle açıklanmıştır.

Kartal'ın yukarı kalkık görkemli kanatlarındaki uzun tüylerin 31 olan sayısının, Avrupa'da doğup ABD'nde gelişen Skoç Riti'nin ilk 32 derecesini simgelediği sanılır.

Görüldüğü gibi 1 Dolar'lık banknotun üzerindeki figürlerin Masonik sembolizması gerçekten ilginçtir...

Kaynak: Tompkins John S., 1 Am . Dollar, Reader's Digest, January 1989, s 154-158

DENİZLERDE Ma.: 'LUK

(Eski deniz kaptanı JOHN STOREY'in araştırmaları)

1994 yılında San Fransisco limanına girmekte olan bir gemideki Ma. bir yolcu, demirlemiş durumda bir geminin bordasından üzerinde gönye ve pergel bulunan beyaz bir bayrağı aşağı yukarı sallandırıldığını görür. Kendisi kaptana haber verir ve gemi denize bir sandal indirir. Geminin Ma. amblemlili bayrak tarafına varıldığında, bir delinin kaptanının kolunu kanca ile kıldığı ve güverteye hakim olduğu görülür. Kaptan kamarasına kadar kaçabilmiş ve ranzasındaki beyaz çarşaftan yırttığı bir parça üzerine gönye ve pergel çizip, bunu kamara lumbosundan dışarı çıkarıp, yardım işareti şeklinde sallamayı başarabilmiş. Ma. olmayan başka bir kaynaktan da alındığına göre, fırtınalı bir havada Peru'nun Lima kenti limanının yakınında karaya sürüklenen bir mavna aynı şekilde bir Ma.: çizimli bayrağı yardım işareti şeklinde sallayınca, limandaki gemilerin birçoğu derhal sandallarını indirip mavnayı çekmek üzere yardıma koşmuşlardır.

Massachusetts Lexington'daki İskoç Riti Müzesinde Amerikan "Bogota" fırkateyninin, 1850 yılında Hong Kong limanına girerken üzerinde beyaz pergel ve gönye olan mavi bir flamayı çekmiş olduğu halde tablosu bulunmaktadır. Müze kataloguna göre, denizlerde Ma. bayrak kullanımı 1840 ile 1860 yıllarında Amerikan, İngiliz, Avrupa bandıralı gemiler ile başlamıştır. Bu bayrak güç durumlarında yardım için kullanılabileceği gibi, limandaki diğer gemilerin Ma. kaptanlarını gemiye davet anlamında da kullanılmaktaydı.

Atlantik okyanusunun öbür kıyısında yer alan İngiliz Kraliyet Donanmasının centilmenlerinden Bay Thomas Dunkerley ise Ma. tarihinde Ma. 'luğ denizlere taşıyan ilk elçi olarak yer alır. Bu konuda kendisine atfedilen kitapta bildirildiğine göre; Thomas Dunkerley, 7 Mart 1760 tarihinde Kanada'ya gitmekte olan HMS Vanguard adlı gemide görevliydi. Uzman topçu Dunkerley'in elinde İngiltere Bü. Lo. 'sı tarafından verilen ve gemide Lo. kurmaya ve tekris yapmaya yetki veren 254 no.'lu berat bulunmakta idi. Kendisinde ayrıca herhangi bir gemide geçiş ve yükselme törenlerini yerine getirebileceğine dair ayrı bir berat vardı. Böylece Thomas Dunkerley bir İngiliz savaş gemisinde ilk Ma. Lo. toplantısını gerçekleştiren K. 'miz olmuştur.

18 Eylül 1759 tarihindeki meşhur Ovalar Savaşından (Battle of the Plains) iki hafta sonra İngiliz'ler Quebec'e girmişlerdi. Savaş katılan altı İngiliz alayında Lo. 'lar bulunmaktaydı. Bunların beşi İrlanda Bü. Lo. 'sından verilen beratlarla sahipti. Kayıtlara göre bu altı L. temsilcileri 28 Kasım 1759 günü toplanmışlar ve Thomas Durkerley'in bu Lo. 'ların toplantıları için gerekli izni Bü. Lo. 'dan istemesi karar altına alınmıştı. 1760 yılında berat alınmıştır. Yine kayıtlara göre 2

Ekim 1760 tarihinde Edward Grey HMS Vanguard gemisinde tekris edilmişti. Daha sonra Thomas Dunkerley HMS Prince gemisinde 29 Mart 1762 tarihinde bir adayı tekris etmiş ikinci dereceye geçirmiş ve bir ay sonra da üçüncü dereceye yükseltmişti. Aynı beratla Thomas Dunkerley HMS Guadaloup gemisinde yolculuk yaparken gemide bir L. toplantısını gerçekleştirmişti. L. 'yı toplayabilmesi için mürettebat içinde başka Ma. 'ların da bulunması gerekiyordu.

Yetim olarak büyüyen Thomas Dunkerley denizlere açılmış, sonradan İngiltere'nin sekiz ilçesinde Ma. 'ların başı, daha sonra da 18 Royal Arch Bölgesi Bü. 1. Na. 'ı (Superintendent) ve Tampliye Şövalyeleri Bü. Üs. 'ı olmuştur. Vanguard ve Prince gemilerine verilmiş olan beratlar sonraları, sırası ile, İngiltere'de tesis edilen "Somerset House" Lo. 'sı ile 108 numaralı "London Bridge" L. 'sının kuruluşuna temel teşkil etmiştir. "Somerset House" L. 'sı 2769 no.lu listede yer almış ve 1774 yılında Old Horn L. 'sını da bünyesine katmıştır. Bı L. şu anda 4 numaralı Royal Somerset ve Inverness L. 'sı adıyla bilinmektedir. Bunun yanı sıra HMS Vanguard gemisinin en büyük onuru General Wolfe'un 8000 kişilik ordusuna Quebec hücumu sırasında destek vermiş olmasıdır; bu esnada Thomas Dunkerleey'in gemide bulunduğu muhakkaktır.

Thomas Dunkerley 1763 yılında donanmadan emekli oldu ve avukat olarak baroya katıldı. Daha sonra orduda görev aldı ve Ma. 'nik kariyerine devam etti. Kendisinin Ma. 'nik kariyeri ile ilgili tüm detaylar, benim de bu yazı için alıntı yaptığım ve yazarı Ron Chudley olan "Thomas Dunkerley - Olağanüstü bir Ma. " kitabında bulunabilir.

Napolyon savaşları sırasında, "Ancient & Amicable Lodge" no 25 tersimatında 1826 yılına ait bir olay kayıtlıdır. Bölge Bü. Üs. önemli bulduğundan bu olayın bir özetini Bü. L. 'ya göndermişti. 1806 yılındaki olayla ilgili tersimat metni şöyledir.

"Pickard'ın George Tavernası, 25 Mart 1806.

Bu L.ocanın üyesi George Waugh K. , limanımıza kayıtlı "Good Intent" gemisi kaptanı olarak bir İspanyol korsan gemisine esir düştüğünü anlattı. Mason olan İspanyol kaptan, Masonluğun dostluk ve kardeşlik ilkelerine uygun olarak, kendisine iyi yolculuklar dileyerek gemisi ile hamulesini iade etmiş, ancak hüviyetini ve gemisinin tarifini saklamasını rica etmiş. Bu bilgi Masonluğun genel menfaati için ve Üs. Muh. 'in emriyle kayıtlara geçilmiştir. İmza: Üs. Muh. , I. Na. , II. Na. ve Sek. "

Peninsular savaşı esnasında, 1812 sonu 1813'de Napolyon'un Rusya seferinden bozgunla geri çekilmesini müteakip, "Marencourt olayı" vuku buldu.

Olayın İngiltere ve Fransa arasındaki ilişkilerin en zayıf olduğu bir döneme rastlaması Ma. 'luk ruhu ve dehasının önyargısız ve kişisel fedakarlığını daha belirgin bir şekilde göstermektedir. Kaptan Webb kumandasındaki "United Sisters" adlı tekne Manş denizinde İngiltere'nin güney sahilinin 4 mil açığında Kaptan Louis Marencourt kumandasındaki Fransız korsan gemisi "Le Fureé" tarafın-

dan zapt edilerek yağmalandı. Kaptan Webb'in esir düşmesinden iki saat kadar sonra Kaptan Campbell kumandasındaki "Three Friends" adlı İngiliz gemisi de aynı Fransız korsan gemisi tarafından ele geçirildi. Kaptan Marencourt, "Three Friends" in işe yarar bir kargo taşımadığını öğrenince lumbar kapaklarının açılarak batırılmasını emretti. Ancak, Kaptan Marencourt "Three Friends" in evrağını tetkik ederken Kaptan Campbell'in Üs. Ma. diplomasına rastlar ve batırma emrini iptal ederek gemiyi Kaptan Campbell'e iade eder. "United Sisters" ın kumandanı Kaptan Webb'in Mason olmadığı sanılıyor, ancak Kaptan Marencourt onu da mürettebatı ve gemisi ile beraber serbest bıraktı. Kaptan Campbell serbest bıraktığında, Kaptan Marencourt kendisine hiçbir şart ileri sürmemiştir. Ancak Kaptan Webb'in İngiliz'lerin kısa bir süre önce ele geçirmiş oldukları Fransız uskunası "Confiance"ın komutanı ve mürettebatının serbest bırakılmaları için elinden geleni yapacağına dair yemin etmesi gerekti. Kaptan Campbell'de Üs. Ma. olarak tayfaların serbest bırakılmasına yardımcı olacağına dair bir "Carte d'Echange" imzaladı. Bir yıl sonra Kaptan Marencourt İngiliz Deniz Kuvvetlerine ait bir tekne tarafından tutuklandı ve savaş esiri olarak İngiltere'ye götürüldü. Bu haberin Kaptan Campbell'in Limeric'teki 271 No.lu Limeric ve 952 No.lu Rising Sun L.'sına ulaşması zaman aldı. 952 no.lu L. Kaptan Marencourt'un serbest bırakılabilmesini sağlayabilmek ümidi ile İrlanda Bü. Üs.'dına L. kararının bir kopyası ile birlikte, olayın detaylı bir raporunu da gönderdi. Olayla ilgili kayıtlar dikkatle araştırıldıysa da Kaptan Marencourt'un kısa bir süre sonra serbest bırakılmasının bir Masonik müdahalesi sonucu olup olmadığı kesinlik kazanamadı. Ancak olabilir. 1813'te L. Marencourt'a 100 pound değerinde üstü yazılı bir gümüş vazo yolladı. Vazonun üzerinde şunlar yazılıydı:

"Bu vazo Fransız korsan gemisi "Le Fureé'nin kumandanı Kaptan Louis Marencourt'a Kaptan Campbell'e karşı davranışının ortaya koyduğu Ma.'luk vasıflarının anısına, İrlanda'nın 13 No.lu L.'sındaki biraderleri tarafından hediye ve it-haf edilmiştir. Limeric 1 Mayıs 1813".

Şubat'ın ikisinde "Three Friends" adlı gemi kumandanların eline geçmiş ancak Kaptan Marencourt Kaptan Campbell'e özgürlüğünü ve de gemisini derhal iade etmiştir." Vazonun kumandana Fransız Bü. L.'sı tarafından takdim edilmesi istenmiş, ancak Kaptan Marencourt'un Fransa'dan ayrıldıktan sonra Afrika'da ölmüş olduğu öğrenilince vazo Locaya geri gönderilmiştir. Halen de Locanın müzesinde saklanmaktadır.

TERCÜME : NEJAT GÜRSEL K.
MACİT ARDAĞ K.
AYDEMİR KINALI K.
UĞUR KAYIN K.
REDAKSİYON : CELİL LAYIKTEZ K.

ESKİ MASON DERGİLERİNDEN

Suha UMUR

(Geçen Sayıdan Devam)

BÜYÜK ŞARK DERGİSİ, Sayı 12, Eylül - Teşrinievvel (Ekim) 1933

HARİCİ MÜNASEBETLERİMİZ HAKKINDA(II)

4 Ocak 1933 tarihinde Paris'te toplanan A.M.I. İcra Komitesine başkanlık eden Raşit (Erer) Kardeşin, İstanbul'a döndükten sonra bu toplantı hakkında vermiş olduğu rapor şudur:

Başkanlık makamına geçerek bu seçimden dolayı Türkiye Büyük Maşrıkı adına ve kendi adıma teşekkür ettim.

Bazı idari ve ikinci derece meseleler halledildikten sonra görüşmelere başlanarak aşağıdaki hususlar incelenerek karara bağlandı:

1- A.M.I bülteninden her obedyansa 5 sayısının parasız olarak gönderilmesine, fazla sayılar için senelik dörder İsviçre Frangının alınmasına karar verildi.

2- Brezilya'da kurulan bazı İl Büyük Localarının tanınmış olması üzerine, bu hususun A.M.I. anayasasına aykırı olduğu belirtilerek Brezilya Büyük Maşrıkı tarafından yapılan şikâyet üzerine, evvelâ bu İl Büyük Localarını tanımış olan Porto Riko ve Arjantin obedyanslarına tebliğ edilmesine karar verildi.

3- Mısır Büyük Locasının ikiye ayrılarak her ikisinin de Millî Büyük Loca adı ile çalışıp birbirlerine karşı cephe almaları meselesi tekrar incelendi. Bu iki obedyansı birleşerek A.M.I.'ye katılmaları için müracaatta bulunmaları lüzumu İstanbul Konvanında İcra Komitesi tarafından Mısırlı Delejelere bildirilmişti. Birleşmenin emr-i vâki olduğunu Büyük Şansölye makamına bildirmeyip, A.M.I.'ye kabulleri için Fransa Büyük Maşrıkı ve Büyük Locası ile Yunan Büyük Maşrıkına başvurulduğu söylenenlerden anlaşıldı. Verilen bilgiye göre Mısır Masonluğunun hâlâ karışık ve gayri tabii bir vaziyette olduğu anlaşılmış olduğundan, isteği kabul edilmemiş ve durumun yeniden incelenmesi karar altına alınmıştır.

Bu fırsattan istifade ederek Başkanlık vazifesini ne suretle ifâ edeceğini açıkça bildirmeyi faydalı ve gerekli görerek: "İcrâ Komitesi reisi sıfatı ile hizmet ederken, hiç bir obedyansın mümessili olmayıp, sadece A.M.I.'nin hizmetinde bulunacağımı ve kanaatimce başkanlık görevini ancak tarafsız bir surette yapmanın tabii ve zaruri olduğunu" ilân ettim. Bu beyanatım iyi karşılandı.

4- A.M.I.'nin mâlî durumu görüşüldü. Obedyanslar tarafından iştirak hisse-leri ödenmesi yüzünden durumun bozuk olduğu anlaşıldı. Bültenin aynı sebepten az miktarda satılması kâr yerine zarar getireceği anlaşıldı. Şansölye bürosunun kirasının ve Büyük Şansölye tahsisatının ödenmesi için ihtiyat akçesinden lâzım gelen meblâğın alınması icab ettiğine karar verilmek zarureti hasıl oldu. Meselenin tekrar Mayıs'ta içtima edecek olan icra Komitesinde görüşülmesine karar verildi. 1932 senesi kayıtlarının ve evrakının incelenmesi için üyelerden bir Kardeşin seçilmesi, bir müddet görüşüldükten sonra, teklifim üzerine Türkiye Büyük Maşrıkı murahhaslarından toplantıda hazır bulunan Saltiyel Kardeş seçildi ve ertesi celsede görevini mükemmel bir şekilde yaparak raporunu Başkanlığa verdi.

5- Almanya Remzi Büyük mahfeli gibi yeniden kurulan Büyük Mahfillerin, A.M.I.'ye kabulü için 5. maddenin değiştirilmesi, yani on seneden beri mevcut olmak mecburiyeti azaltmak hususu Mayıs toplantısına bırakıldı.

6- Meksika'da olduğu gibi, İl Büyük Mahfellerinin A.M.I.'de temsili Fransa Büyük Maşrıkı Delegelerinden Esteb Kardeş tarafından ortaya atıldı ve Mayıs toplantısına kadar bir rapor vermesine karar verildi.

7- İspanya Masonluğu meselesi, yani, Büyük Maşrıkı ile Büyük Mahfeli arasında meydana gelmiş olan anlaşmazlık bahis konusu edildi. Evvelce tayin edilmiş olan komisyon tarafından bu meselenin halledilerek , iki obedyans delegele-rince anlaşmanın imza edilmiş olduğu memnuniyetle öğrenildi.

8- Romanya Büyük Mahfeli meselesi görüşülerek Fransa Büyük Mahfeli Büyük Üstadı Maréchal Kardeşin vereceği rapor ile Romanya Masonluğunun bu günkü durumu gözden geçirildikten sonra Romanya'nın üyeliğini ortaya koymağa davet edildi.

9-Gelecek İcra Komitesinin Belçika Büyük Maşrıkının yüzüncü senesi kutlama münasebetiyle Brüksel'de 5, 6, 7 Mayıs 1933'te toplanmasına karar verilerek toplantıya son verildi.

(Devam edecek)

* * *

DİKKAT!...

Kardeşler toplantılarda DÜZ BEYAZ eldiven takarlar (Masonik Protokol, "IV-Kıyafet" Yani, eldivenlerin üzerinde herhangi bir kapak, desen bulunmamalıdır.

TEMEL ATMA MERASİMİ VE İNŞAATLA İLGİLİ İTİKATLAR (I)

Celil LAYIKTEZ

Temel atma merasimlerimizin içerdği güzel sembolizmaya K.lerimiz sık sık tanık olmaya başladılar. Temel taşının boyutlarının ve açılarının avadanlıkları-mızla kontrolü, taşın üzerine serpilip buğday taneleri, dökülen şarap ve yağ; be-reket, mutluluk ve dostluk, barış ve beraberlik simgeleri olup yeni binanın en olumlu şartlar altında tamamlanarak ebediyyen var olmasını amaçlar. Bü. Üs. mesajı, madeni para, v.s. gibi objeler de temel taşının altına konur. Konuya ya-bancı bir seyirciye taşın altına konulan bu objelerin nedeni sorulduğunda, ebedi bina amacına ters düşerek, taşın bir gün yerinden çıkarıldığında binanın tarihçe-sinin ortaya çıkarılmasının amaçlandığını, başka bir ifade ile, objelerin günün şa-hidi olarak gelecek için saklandıkları mealinde bir cevap verir.

Temellere evrak bırakmak adeti çok eskidir. Antikaya meraklı Kildani (Chal-dean) krallarının eski sarayların temellerine doğru tüneller kazdırıp, kayıtlarını tetkik etmek suretiyle, kendilerinden önceki hanedanların tarihini araştırdıkları bilinir.

Asur medeniyetine ait kazılarda, III cü hanedandan itibaren, inşaatların te-mellerinde, inşaat sahibinin kimliği ile inşa edilecek binayı tarif eden yazılı bakır levhalar, seramik silindirler, tanrı, insan ve hayvan heykelcikleri bulunmuştur. Dünyanın her yanında rastlanan buna benzer arkeolojik araştırmalar sayesinde eski insanların yaşama şartları, örf ve adetleri hakkında bilgi sahibi olabilmekte-yiz. Eski insanlar, herhalde, kendilerinden sonra gelecek kuşaklara yaşantılarını hakkında bilgi vermek üzere bu zahmetlere katlanmamışlardı.

Asur Kralı Sennaşerib'in yaptırmış olduğu sarayın temelinde aşağıdaki ya-zıt (*) bulundu:

"Bu sarayı temelinden çatısına kadar inşa ettim ve yazıtımı buna ekledim. Gelecek yıllarda benden sonra kral olacak ve Assur ile İştâr'ın halk üzerinde ege-men kılacağı kişi, bu sarayı yıkılmış bularak yerine yenisini yapacaksa, yazıtımı saklasın, onu yağla kutsayıp tekrar yerine koysun ki Assur ve İştâr dualarını ka-bul etsin."

Pers Kralı Sirus (Cyrus) Assurbanipal'ın sarayının temel taşını bulur. Sirus şöyle yazar:

(*) yazıt : Assur'da temel inşaatlarına konulan yazıtlar tuğla veya seramik silindirlerdi.

"Asur Kralı Assur-bani-pal, Şalmanazar'ın oğlu Assur-natsir-pal'in temel taşını bulmuş ve kullanmıştır. Ben de aynı taşı temelde kullandım ve onu etrafına ördüğüm tuğlalarla ve bira, şarap, yağ ve balla sağlamlaştırdım".

Bizim Masonik temel atmamıza ne denli benziyor değil mi?

Sirus'dan bir yazıt daha :

"Assan-bani-pal'ın ismini içeren bir yazıt buldum; onu yağla ve kurban koyunun kanıyla kutsadım; kendi yazıtımın ilavesiyle yerine koydum.

"Günümüzde de Avusturalya'da bir temel atma merasimini 10 sayılı, Ocak 1994 tarihli "Tesviye" den okuyoruz:

"14 Şubat 1993 tarihinde Güney Avustralya'nın Adelaide kentinde St. Peter Katedrali ek inşaatının temeli atıldı. Güney Avustralya Büyük Locası Büyük Kurul Üyeleri ile Baş Piskopos D.J.L. Richardson merasimi yürüttüler.

"Medeniyetimizi simgeleyen bilgi mikrofilmlerinin içine konduğu bir sandık temel taşının altına yerleştirildi. Büyük Üstat Yardımcısı erdemli yaşamın simgesi gönye ile taşın açılarını kontrol ettikten sonra, üzerine bereket için mısır tanelerini serpti. Büyük I. Na. eşitliğin simgesi Tesviye ile taşı kontrol etti ve coşku ile sevinci temsil eden şarabı üzerine döktü. Büyük II. Na. taşı yaşamamızda ve davranışımızda doğruluğu simgeleyen şakul ile kontrol etti ve sulh ile ittifakı temsil eden yağı üzerine döktü.

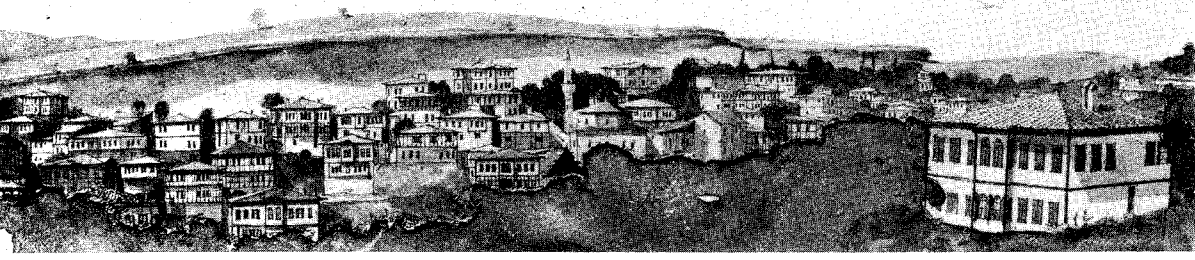
"Büyük Üstat çekici ile taşın üzerine üç kez vurdu. Son olarak Baş Piskopos taşın üzerine kutsanmış su serperek binayı ve merasime katılanları kendi yönetiminde kutsadı.

"200 yıl önce, 1793 yılında, Locasının Üstad-ı Muhteremi George Washington K., kendi ismini taşıyan kentte Kapitol Binasının temel atma merasimini Masonik regalyalarını kuşanmış olarak yönetti. Bu örnek göze alınarak, Şubat 1844'de Güney Avustralya'da ilk defa Grenfell Sokağı, Scots Kilisesinin temelini Masonlar attı ve o günden bugüne tüm kilise inşaatlarının temel atma merasimlerini Masonlar yönetti." (*Ön Kapak içinde George Washington K.i Kapitol'un temel atma merasimini yönetirken görüyoruz.*)

Asur ve Pers medeniyetleri kendi zamanlarına göre ileriydiler; günümüzde hala onların gerisinde olan toplumlar vardır. Antropolojik ve etnografik araştırmalar bu temel atma ve genelde inşaatla ilgili merasimlerinin asıl nedenlerine ışık tutar.

Temel atma merasimlerinin maksadı, temellere bırakılan hediyelerle tanrıları hoşnut etmek, kesilen kurbanın ruhunu, veya Kâinatın Büyük Ruhunun bir parçası olduğuna inanılan kurbanın ruhu vasıtasıyla, Büyük Ruhu (Hindistanda Puruşa) inşaata sahip etmek; kurban yerini kutsallaştırarak, ikamet ettiği arazinin şekli insan tarafından değiştirilecek olan yerel tanrıyı (Japonya'da "Kami") teskin etmektir; böylece inşa edilecek binaya uzun ömür sağlanacak, bina ve içinde yaşayacak olanlar her türlü felaketten korunmuş olacaklardı.

(Devam Edecek)

SAFRANBOLU GEZİ NOTLARI

Bülent ÇETİNOR

Yakacık Locası kardeşleri, masonik çalışmalarının bir bölümünü oluşturan sosyal etkinliklerden 4 üncüsünü de 3 - 4 / Aralık / 1994 günlerinde gerçekleştirdiler. Böylece hem yeni-eski kardeşleri Mabet dışında da bir araya getirmek, hem de eski eserlerimizi yerinde görmek üzere, Safranbolu'lu kardeş ve hemşirelerimiz bu tarih ve kültür dolu kasabamıza bir gezi düzenlediler.

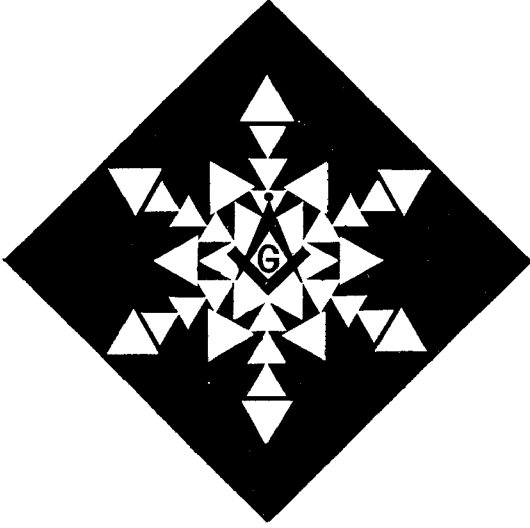
30 kardeşimizin, hemşiremizin ve misafirlerimizin katıldığı gezi, kısa sürmesine ve kış mevsiminin zor koşullarına rağmen Yakacık Locasının kısa tarihine anlamlı anılar kazandırdı.

Biliyorsunuz, her Locanın bir amblemi vardır ve o Locanın değişmez işaretlerini ve Mason'luğun belli başlı simgelerini içerir. 1993 yılında 106 numara ile kurulan Yakacık Locası da amblem olarak "kar tanesi"ni sembolize edip benimsemiştir.

Değişmez form olan altıgen kar taneleri bir çok eşkenar üçgen kristallerinden oluşmuş bir doğa harikasıdır. Kainatın Ulu Mimarının yarattığı doğadaki geometrik ve simetrik biçimli, gayri muntazam olmayan tek cansız varlıktır. Bir damla saf ve temiz suyun, donarak gökyüzünden inen biçimlenmiştir. Beyazlığı, saflığı, temizliği, intizamı ve disiplini sembolize eder. Hiçbiri birbirine benzemez. Bütün araştırmalara rağmen hala esrarı çözülememiştir.

Yakacık Locasına katılan kardeşlerimize bizler kendi aramızda "kar taneleri" de diyoruz. Gerçekten, övünmek gibi olmasın, çok benzer yönlerimiz var. Soğukuz ama laübalı değiliz... Safız, temiziz, biçimliyiz, muntazamız ve disiplinliyiz... Gerçekleri aramayı görev edilenlerdeniz. Sır vermeyiz, dış alem de bir türlü esrarımızı çözemez.

Gezimizin bu kış günlerinde Safranbolu'ya doğru yönlendirilmesi, Doğa'daki kar taneleriyle beraber olma arzusundan kaynaklanmıştır. Genellikle bahar ve yaz aylarında yapılan gezilerden farkı, eski kasabanın her zaman görülme-yen, hasret kaldığımız temiz havasındaki birbirinden güzel kar manzaralarını,

doğa perspektiflerini ve eski eserlerini görmekti...

Sessiz, sakin sokaklarında gezdik, dolaştık. Karların ağırlığıyla sarkan çam ağaçlarının dallarını, kar birikmiş çatılarını, buzlar sarkmış saçaklarını, soba borularından çıkan incecik dumanları ve lapa lapa yağan karları seyrettik, 100-150 yıl önce burada yaşayanları andık, çok etkilendik...

Safranbolu'da şimdiye kadar yangın, deprem olmamış, bazı Anadolu kasabaları gibi işgal görmemiş, yakılıp yıkıl

mamış. Zengin halkın evleri de iyi planlanıp inşa edilmiş, kullanma kolaylıklarına ve süslemelere önem verilmiş. Bazı değişikliklere rağmen kasaba olduğu gibi sit alanı olarak tescil edildiği için evlerin korumaları büyük ölçüde sağlanabilmiş. 1960 dan beri buraları gezip gördüğüm için kardeşlerime bazı bilgiler vermek fırsatını da buldum, yıllardan sonra.

Güzel evlerden birini gezdik, hayran kaldık. Alt giriş katı taşlık, mutfak ve ahır olarak kullanılmış vaktiyle. Bir kenarda yem sandığı, saman deposu şimdi boş duruyor. Üst katın Sofa'sına ahşap bir merdivenle çıkılıyor. Bir taraftan bitişik olan evin üç tarafı açık, hem sofa hem odalar aydınlatılmış. Her oda çepe çevre sedirlerle, sergenlerle çevrili, her odanın ocağı var. Sadece çocukların bakıldığı odaya ocak yapılmamış.. Duvarlar, tavanlar ahşap süslemelerle kaplı, yerlerde halılar, kilimler serili. Sonradan elektrik tesisatı yapılmış, şimdi soba ile ısınıyorlar.. Evin her yanı korunmuş, pencerelerinden kapılarına, parmaklıklarından Cumba'larına kadar, oturuluyor, kullanılıyor. Eski Safranbolu evleri birer anıt gibi bize dönemlerinin zenginliklerini, yaşam biçimlerini ve mimarî değerlerini yansıttılar...

Yakacık'da inşaatı tamamlanmak üzere olan Mabetlerimiz de eski eser kapsamında birer anıt gibi restore ediliyor. Orada da genellikle kış aylarında toplanacağız. İstanbul'un Anadolu yakasındaki Aydos dağlarının eteklerinde, Marmaraya karşı, temiz bir ortamda, aşağılara nazaran sağlam ve karlı havalarda toplanıp çalışacağız. Yakacık'da kurulacak yeni Localarla da kardeş sayımız giderek artacaktır.

Bu gezimizde, başta Büyük Üstadımız olmak üzere bütün kardeşlerimizi sevgiyle andık, Yakacık tesislerini bizlere kazandıran ve aramızda olmayanları rahmetle hatırladık. Kurucu ve Loca kar taneleri kardeşlerimizle de Anadolu yakasında bir tür alıştırma çalıştırmaları yaptık ve kendimizi bu ortamlara şimdi-den hazırlamaya başladık.

Büyük Loca'ya armağan edilen bir CD nedeni ile

JEAN SIBELIUS

Gülçin YÜCEL

Doğumu 8 Aralık 1865 Hämeenlinna. ölümü 20 Eylül 1957 Järvenpää. Asıl adı, Johan Julius Christian Sibelius'dur. Finlandiyalı'dır. Ama onun asıl yeri müzik severlerin gönülleridir. Evrenselleşmiştir.

Gençliği Finlandiya'nın Rus Çarlığı yönetiminde olduğu zamana rastlar. Buna karşın, Fince eğitim yapan Fin Öğretmen Okulu'nda eğitim görme imkânını bulur. Burada Ulu-su'nun folklor

ve edebiyatı ile tanışır ve sahip çıkar. Bu sahiplenme doğal olarak onun müziğine de yansır. Senfonik şiirlerinin çoğu Kalevala kaynaklıdır. Fin halk şarkı ve dansları da ona esin vermiştir. Bu tutkusu sonunda, Finlandiya Ulusal Müzik Okulu'nu kurar. Müzikte yeni bir akımın (Ulusalcılık) öncüsü olur.

Bir süre hukuk eğitiminde bulunmuşsa da, asıl işinin müzik yapmak olduğunu fark edip, bestelerine ağırlık verir. Martin Wegelius ilk hocasıdır. Berlin ve Viyana'da müzik eğitimini sürdürür.

Yurda dönüşünde Kullervo Senfonisi (1892) ile başlayan verim hayatı, En Saga, Karelia, Dört Efsane, Finlandiya ile devam eder. 7 senfoni, 1 keman konçertosu, 1 kuartet besteledi. Tapiola, Valse Triste de onun ünlülerindendir.

Sibelius'un Ulus sevgisi büyük boyutlara erişmiş "İnsan Sevgisi" üzerinde yoğunlaşmıştır. Belki bu nedenle, Masonluğa da ilgi duymuş, 18 Ağustos 1922 tarihinde 1 Numaralı Suomi* Locası'nda tekris olmuştur. Aynı gün Geçiş ve Yükseliş seremonileri de yapılmıştır.

Sibelius'un tekris günü, Finlandiya'da Modern Masonluğun kuruluş gününe rastlıyor. New York Eyaleti Büyük Locasına bağlı olarak, 1 Numaralı Suomi Locası bu gün konsekre ediliyor.

Sibelius 1927 de Loca için özgün bir müzik besteler. "Dinsel Müzik" (Musique Religieuse) olarak isimlendirdiği bu eser (Op. 113) 9 bölümden oluşuyordu.

1950 de yeniden gözden geçirip 3 bölüm daha ekledi. Bu bölümlerden biri onun ünlü Finlandiya'sıdır.

Büyük Loca'ya armağan edilen CD de bu esere aittir.

1. Bölüm, Prelüd (Solo Org, Adagio); 2. Bölüm Schiller'in, 3. Bölüm Conficius'un, 4. Bölüm Goethe'nin, 5. Bölüm Simelius'un 6. ve 7. bölüm Rydberg'in, 8. ve 9. Bölüm Sario'nun, 11. Bölüm Korpela'nın, 12. Bölüm Sola'nın şiirlerini içeriyor. 10. Bölüm Cenaze Marşı (3. Derece için), (Solo Org, Andante).

Toplam süresi: 30' 16".

Dileyen okuyucuya bu eserin kaydı yapılabilecektir.

Sibelius ve Masonik Ritüel Müziğini anarken, onun sözlerinden iki alıntı yapmak istiyorum:

"...Belki de en büyük emeği asla bitiremediğim eserlere sarfetmişimdir. ..."

"...Hiç bir temayülün peşinden gitmedim... iyi ve güzel neredeyse onu tercih edip arayacaksınız."

* *Suomi ya da Suomen Tasavalta, Fin dilinde: Finlandiya*

Literatür:

A.C.Q.LXXV, 1962, Türk Mason Dergisi 25, 1957, Klasik Müziğe Çağrı 3, 1993, Ana Britanica 8, 19, Ana Yazım Kılavuzu, İstanbul, 1993

GÜRKAN AKTOLUĞ'UN DERLEDİKLERİ

MEVLANADAN RUBAİLER

*Ey oğlu cihan bedel! rubai söyle,
Ver hoş bir öğüt, güzel rubai söyle,
Vuslatla firakte gel rubai söyle,
Hep söyleme sen gazel, rubai söyle!.*

*Bizler bir oyuncağız onundur kudret,
Zenginlik onun, fakir olan biz elbet!
Bizler niye üstünlük arar kendinde?
Her bir kapının yoldaşı herkes nihayet...*

*Gitmekte olan şey gemidir aslında,
Biz karşı kamışlık akıyor zannında!
Benzer buna aynen göçüyor insanlar,
Ancak sanıyorlar ki giden şey dünya...*

*Gönlünce konak konak göç etmek şöyle...
Hoştur su olup hür akabilmek öyle!
Dünler gibi dünkü sözde gelmiş gitmiş,
Dün geçti bugün yepyeni sözler söyle...*

MERAK ETTİKLERİNİZ:

HZ. SÜLEYMAN'IN MABEDİ:

Hiz. Süleyman'ın, Tanrısı JEHOVAH için M.Ö. 966-959 yılları arasında inşa ettirdiği Mâbed Tivratta tarif edilmektedir: I. Krallar - 6; II Tarihler - 3 ve 4; Hezekiel 40, 41, 42, 43 ve 44. Bu ilk Mâbedin izi bulunamamıştır. Hiz. Süleyman'ın babası Hiz. Davut Tanrısına bir Mâbed inşa etmek istemişti. Ancak RAB Mâbedin oğlu Süleyman tarafından yapılmasını emretmişti. *"Ve oğlu Süleymanı çağırır ve İsrailin Allahı RAB için ev yaprın diye ona emretti. Ve Davud oğlu Süleyman'a dedi: Ben kendim, Allahım RABBİN ismine ev yapmak yüreğimde vardı. Fakat bana RABBİN şu sözö geldi: Sen çok kan döktün, ve büyük cenkler yaptın; benim ismime sen ev yapmayacaksın, çünkü gözüümün önünde yere çok kan döktün. İşte, sana bir oğul doğacak, o barış adamı olacak; ve ona çepeçevre bütün düşmanlarından rahat vereceğim; çünkü onun adı Süleyman olacak... Benim ismime ev yapacak olan odur; ve o bana oğul olacak ve ben ona baba olacağım..."* (I Tarihler, Bap 23; 6 - 10).

Din tarihi sürecinde ilk Mâbed göçebelik döneminden gelen Cemaat Çadırının (tabernacle) yerleşik hali olarak düşünölebilir. Bu ilk Mâbedin üç kısmı vardı: İnananlar için revak, rahipler için kutsal bölüm ve Ahit Arkının muhafaza edildiği Kutsalların Kutsalı.

Doğal eskime, belki de peş peşe gelen savaşlar ve istilalar nedeniyle Mâbed sürekli tamir ve bakım gerektiriyordu. Örneğin, II Krallar, Bap 12, 9 - 15 de M.Ö. 835 - 796 yıllarını kapsıyan Kral Joas dönemiyle ilgili olarak şunları okuyoruz:

⁹Ve kâhin Yehoyada bir sandık aldı, ve onun kapağına bir delik açtı, ve onu mezbahın yanına, RABBİN evine girerken sağ tarafına koydu; ve eşik bekçisi olan kâhinler RABBİN evine getirilen bütün akçeyi oraya koydular. ¹⁰Ve vaki oldu ki, sandıkta çok akçe olduğunu gördükleri zaman, kıralın kâtibi ve büyük kâhin giderler, ve RABBİN evinde bulunan akçeyi çıkın edip sayarlardı. ¹¹Ve tartılmış olan akçeyi iş yapanların, RAB evinin işine konulanların eline verirlerdi; onlar da dölgerlere, ve kalfalara, RABBİN evinde işliyenlere, ¹²ve yapıcılara, ve taş yonarlara, ve RAB evinin çatlaklarını onarmak üzere kereste ve yonulmuş taşlar satın almak için, ve evi onarmak üzere sarfolunan her şey için öderlerdi. ¹³Fakat RAB evine getirilmiş olan gümüşten, RAB evi için gümüş taslar, makaslar, leğenler, borular, hiçbir altın kap, yahut gümüş kap yapılmadı; ¹⁴çünkü akçeyi işi yapanlara verdiler, ve onunla RABBİN evini onardılar. ¹⁵Ve işi yapanlara vermek üzere ellerine akçe vermiş oldukları adamlarla hesaplaşmadılar; çünkü onlar sadakatla çalışıyorlardı."

Hiz. Süleyman'dan sonra Kudüs ve Mâbed defalarca Mısırlılar, Asurlular ve Babilonyalılar tarafından işgal ve yağma edildi. Son olarak M.Ö. 586 yılında, kent ve Mâbed Babil Kralı Nabukadnazar tarafından tamamen yıkıldı, halk sürgüne

götürüldü. 50 yıllık bir sürgün döneminden sonra Zerubbabel, inşaatı M.Ö. 516'da tamamlanan ikinci bir Mâbedi inşa ettirdi. M.Ö. 23 yılında, zaman içinde yıkıntı haline gelen Mâbedi Kral Büyük Herod yeniden inşa ettirdi. Bazılarına göre bu üçüncü Mâbeddir. Romalılara karşı Yahudilerin isyanı M.S. 70 yılında Titus tarafından kanlı bir şekilde bastırıldı ve son kez Mâbed yakıldı ve yıkıldı.

- 638 yılında Arapların Kudüs'ü zapt etmelerinden sonra, kent Müslüman, Musevi ve Hristiyanlar için bir hac yerine dönüştü. Ömer Camii Hz. Muhammed'in gökyüzüne çıktığına inanılan kayalık tepenin üzerine inşa edildi. Musevilere göre de Hz. Süleyman'ın Mabedi aynı yerde inşa edilmiş.

1099'da Kudüs Haçlıların eline geçti, 1119 yılında Hristiyan hacıları korumak üzere Tampliye Şövalyeleri tarikatı kuruldu.

Hz. Süleyman'ın Mabedinin inşaatı medeniyetin başlangıcı değildir. Mâbed inşaatından 2500 yıl öncesine ait Mezopotamya ve Mısır medeniyetlerinin somut kalıntıları bulunmuştur. Bunlardan birkaç örnek:

Mezopotamya çivi yazısı: M.Ö. 3450

52 haftalık Ur takvimi : M.Ö. 3000

Snefru'nun iki piramidi: M.Ö. 2673

Sakkara (Memfis) Piramit metinleri : M.Ö. 2350 - 2175

Neo Sümerlerin zarif heykelleri : M.Ö. 2100

Gilgames Destanı : M.Ö. 2000

Hamurabi Kodeksi (kanunnamesi) : M.Ö. 1800

(Devam Edecek)

Dert edinme...

Hastalık hastası bir Kardeşe yaşlı, tecrübeli bir kardeş nasihat ederek hastalık hakkında endişe ve stresi yok edecek pragmatik bir yaklaşımdan söz etti.

"Her durumda yalnızca iki alternatif vardır: ya hastasın ya da iyisin. İyi isen, endişe edilecek bir şey yok. Hastaysan, iki alternatif vardır: iyileşeceksin, ya da durumun kötüye gidecek. İyileşeceksen, endişe edilecek bir şey yok; kötüleşeceksen gene iki alternatif var: Yaşayacaksın, ya da öleceksin. Yaşayacaksan, endişe edilecek bir şey yok. Öleceksen, hala iki alternatifin var: yaşayacaksın, ya da öleceksin. Yaşayacaksan, endişe edilecek birşey yok. Öleceksen, hala iki alternatifin var: cennete veya cehenne gideceksin. Cennete gideceksen, endişe edilecek birşey yok; ancak cehenne gideceksen de endişe edilecek bir şey yok, zira orada tüm Loca kardeşlerini bulacaksın."

Masonic Square, Kasım 1994

Masonların Dünyasında Bir Gezinti

YURT İÇİNDEN HABERLER

HASKÖY ROYAL ARCH ŞAPİTRİ

Geçen sayımızda İskoçya Bü. L. sıندان berat almış iki Royal Arch Şapitrinin beratlarının ilk sahife fotokopilerini yayınlamıştık.

Bu arada İrlanda'ya bağlı, Hasköy Royal Arch Şapitrinin muhaberatını İrlanda Bü. L. arşivinden temin ettik. Ancak berat iade edilmediği için, aslı bulunamamıştır.

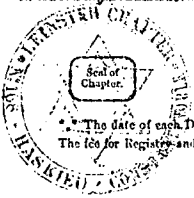
GRAND ROYAL ARCH CHAPTER OF IRELAND.

To the Grand Registrar,
Freemasons'-Hall, Dublin,

Please register and Issue Grand Royal Arch Chapter and Mark Certificates for undermentioned Companions of
Chapter No. 166

7th day of May 1875

Christian Name in full.	Surname.	No. of Blue Lodge.	Date of Mark Degree.	Date of Royal Arch Degree.
George	Pollock	489.S.C.	July 9 th 175	Mar 16. 2 nd
James - J	Dunn	489.S.C.	do -	do -
George	Stephenson	166.S.C.	do -	do -

The date of each Degree should be accurately returned
The fee for Register and Certificate, Royal Arch, 10s. 6d.
Mark 2s. 6d.

Robert Macdonald
William Webb Registrar.
British Post Office Address.
Hasköy, Constantinople

İrlanda Bü. R. A. Şapitrinin 7 Mayıs 1875 tarihinde
İstanbul - Hasköy'de kurlu bulunan 166 sayılı R.A. Şapitrine yollanmış olduğu mektup.

İZMİR - Karşıyaka'da ŞAKUL Muh.: L. Çalışmaya Başladı

İzmir Vadisinde 115 matrikül
numarası ile çalışmak üzere kurulan

Şakul Muh. Lo., 12 Ekim 1994 günü,
Karşıyaka Lokali'nde yapılan Açılış
Töreni ile çalışmaya açıldı. Töreni, Bü.
Üs. En Muh. Can Arpaç K.: in
onurlandırmasıyla, Bü. II. Na. P. Muh.

Karşıyaka (Izmir)'da kurulan ŞAKUL Muh. L. kurucuları bir arada

12 Ekim 1994

Sahir Talat Akev, Bü. II. Tö. Üs. P. Muh Adem Güler ve "Bü." Hat. Yard. P. Muh. Demir Savaşçın Kardeşler yönettiler.

Yeni kurulan, geçici Üs. Muh. liğini Fahir Sağ K. in yaptığı ve "Karşıyaka"dan sonra İzmir Vadisinin ikinci "semt locası" olma özelliğini taşıyan Şakul Muh. L., 2 Kasım 1994 günü yaptığı toplantıda, aşağıdaki kardeşleri yeni dönem görevlileri olarak belirlendi:

Üs. Muh.	Tacettin Ürkmen
Bü.L. Del.	Üner Birkan
Yargı Kur. Ad.	Ahmet Özkurt
	İsmet Özpırınç
1. Na.	Baki Çetinyürek

2. Na.	Tayyar Ünlüer
Sek.	Cüneyt Akdeniz
Haz. Em.	Tavfik Şükürer
Muh.	Ali Erdeniz
1. Tö. Üs.	Ersin Oktar
2. Tö. Üs.	Erdoğan Özcan
Ko.	Ali Eke
Kut. Kit. Em.	Orhan Şengün
San.	Ezel Musullugil

Mason topluluğuna yeni katılan ŞAKUL'e "Hoşgeldin" diyor, çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Izmir'den bildiren:
Üner BİRKAN

Gelibolu Yarımadası Milli Parkı Ağaçlandırma kampanyasına yaptığımız yardım nedeni ile Orman Bakanı'nın Büyük Locamıza gönderdiği Teşekkür Belgesi

YURT DIŞINDAN HABERLER

7 - 8 Ekim 1994 Avrupa Büyük Sekreterler toplantısında temsil edilen Büyük Localar :

(Alfabetik sırayla):

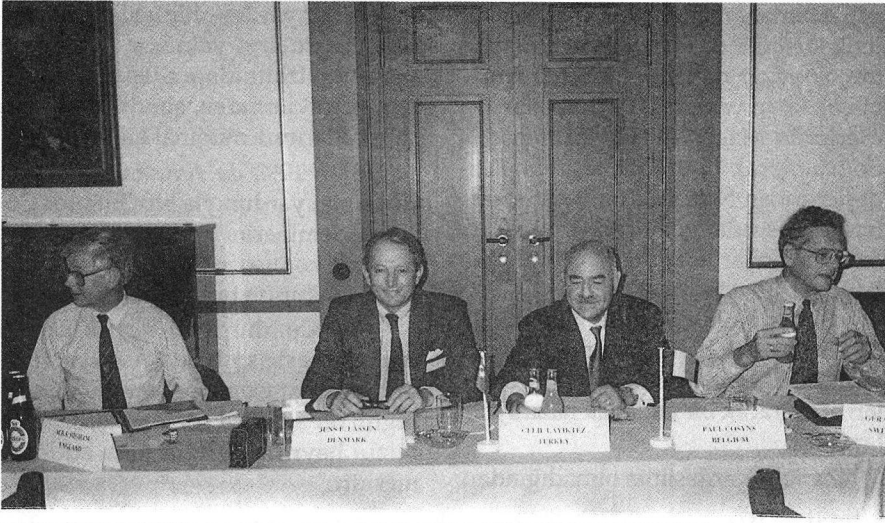
Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, İngiltere, İrlanda, İskoçya, İsveç, İzlanda, Hollanda, Lüksemburg, Norveç, Türkiye

Çek Cumhuriyeti ile Macaristan temsilcileri mazaret bildirdiler, Portekiz ise İtalya ve Yunanistan olayını protesto ederek katılmıyacağını yazılı olarak bildirdi.

7 - 8 Ekim Edinburg Büyük Sekreterler Konferansından: Çek Cumhuriyeti Bü. Sek. nin raporu:

Çek Cumhuriyeti Bü. Sek.i Christian Meger K. toplantıya katılamamış, ancak raporunu yollamıştı. Eski Doğu Blokundaki Masonların genelde karşılaştıkları problemlerin bir aynası olduğundan bu ilginç raporu aynen dikatınıza sunuyoruz.

"Geçen yıl 90 üyemiz olduğunu beyan etmiştim. Bugünkü sayımız 106'yı buldu ve 1994'ün sonunda 115-117 olacağız. 2 üyemiz öldü. Genel artış % 27'dir. Büyüme hızımız etkileyici ol-

*Bü. Sekreterler toplantısında, resmi çalışmalar esnasında.
Soldan Sağa: Michael Higham, (İng.) Jess E. Larsen, (Dan.) Celil Layıktez, Paul Cosyns (Bel.)*

makla beraber sayımız hala çok düştür.

Kardeşlerimiz aday seçiminde arandın geleneksel niteliklerin dışında adayın eskiden Komünist Partisine hatta KGB'ye mensup olup olmadığını araştırıyorlar. Bu türden bir temiz raporu İç İşleri Bakanlığından elde edilebiliyor. Bu raporun istenmesi bizim için büyük önem taşımaktadır, zira Çek ve diğer milletlerin Mesleğimizde yalnızca Komünist ideolojisine yenik düşmeyen dirayetli Kardeşlerin bulunduğunu bilmeleri gerekir. Temiz karakterleri sayesinde bu kişiler, tüm içten ve nezih insanların ideali olan İnsanlık Mabedinin temel taşlarını yerlerine oturtmaktalar.

Pilzen ve Brno'da yeni localar açma hazırlığındayız. Bu kentlerde yaşayan Kardeşlerimiz Ritimize uygun olarak çalışmak istiyorlar. Yeni katıların çoğu entellektüel ve sanatçı

kesiminden gelmekte, zengin sponsorumuz yok.

Amacımız katı kabul şartlarımızı muhafaza ederek üye sayımızı tedricen artırmak ve mabetleri, büroları ve diğer gerekli tesisleri ile kendi Büyük Loca binamıza kavuşmaktır. Ancak bu işi kendi başımıza başarmamız mümkün değil.

Geleneksel olarak her Haziran ayında St. John gününü, toplantı ve konferanslarıyla, bir Masonik seminer şeklinde kutluyoruz. Bu kutlamaları Pilzen kenti yakınlarında, nefis bir doğanın içinde, "Kozel " şatosunda gerçekleştiriyoruz. Bu kutlamalar esnasında, bize verdikleri destek nedeniyle, eşlerimize teşekkür etmeyi gündem maddesi yaptık.

Kültür komitemiz televizyonda gösterilmek üzere "Doktor ve Filozof G. Syllaba'nın Portresi" adlı programı hazırladı. George Syllaba Kardeşimiz önceki Büyük Üstadımızdır. Yayın

için hazırlanan teypte Hürmasonlukla ilgili kısımlar da var. Mason olmayan birçok yazar da Masonluk hakkında birçok kitap ve broşür yayınladılar. Bu eserlerde Masonluk her zaman çok doğru olarak tanıtılmıyorsa da Kardeşlerimizin Nazi ve Komünist rejimleri esnasında göstermiş oldukları fedakârlılıklar anlatılarak olumlu bir tablo çizilmektedir.

Şimdi, Kültür Komitesindeki Kardeşlerimiz Çek halkı için önem taşıyan tarihsel kişilerin arasında Mason olanları araştırarak bir almanak hazırlıyorlar.

Zengin Kardeşimiz olmadığından

ve yasalar yardım derneklerine yapılan teberruların yalnızca % 10'unun vergi matrahından düşürülmesine izin verdiklerinden, şimdilik hasenat çalışmalarımız marjinal kalmaktadır.

Ekim 1993 de Avusturya Büyük Locasının yardımıyla bir Quatuor Coronati Seminerini tertip edebildik. Seminerin konusu 1920 - 1989 arası Çek Masonluğunun tarihi olmuştur.

Çek Cumhuriyeti Büyük Locasının içten arzusu halen Avrupa Hürmasonları arasında beliren huzursuzluğun bir an önce çözülerek Mesleğimizimizin hayrına birliğin tesis edilebilmesidir."

JIRI SLIVA

SYNOPSIS

TESVİYE, January 1995

Cover: Franz Liszt and his masonic application form.

Inside Cover: House, now owned by the Grand Lodge, where Liszt lived in İstanbul.

From the editor: A new series, replaces the one for "visiting brethren". The general topic is superstitions, starting with beliefs about the ceremony of laying cornerstones.

P.3- New Year message of the G.M.

P.5- 9: Franz Liszt: Man, Mason and Musician.

P.10- 15: Franz Liszt in İstanbul.

P.16: The Masonic symbolism of one American Dollar.

P.17: Freemasons et sea.

P.24: From ancient Masonic Magazines: On our masonic foreign relations - October 1933.

P.26: Beliefs about the laying of a cornerstone (to be continued).

P.28: Visit to Safranbolu (where the Ottoman houses have been preserved as they were in the XIX th. Century).

P.30: Jean Sibelius.

P.32: What you are curious about: The building of Solomon's Temple, from the scriptures.

P.34: News: Royal Arch Grand Chapter (Ireland) - correspondence with chapter in İstanbul (May 1875).

— Consacration of Lodge Şakul, No. 115, in İzmir.

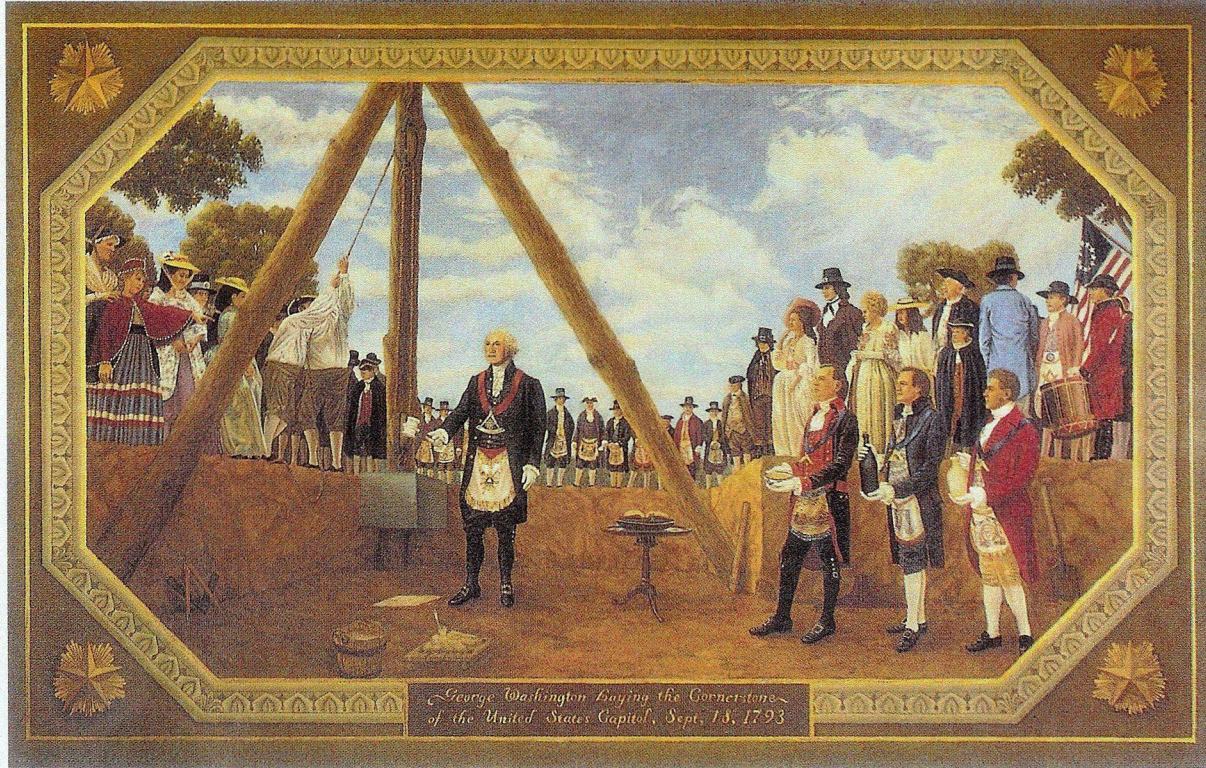
P.36: List of participants to the Grand Secretaries' 1994 meeting in Edinburgh.

— Report of Bro. Christian Meger on the situation of Freemasonry today in the Czech Republic.

P.37: Picture from the 1993 Grand Secretaries meeting in Copenhagen.

P. 38: Caricature by Jiri Sliva.

Inside back cover: George Washington laying the corner stone of the Capitol.

George Washington, Amerika Birleşik Devletleri Kapitol binasının temel atma merasiminde masonik regalyaları ile temel taşını koyarken.

